

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Finanční právo zaměřené na správu daní

Pavla Altová

Bakalářská práce

2010

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav veřejné správy a práva
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Pavla ALTOVÁ**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**

Název tématu: **Finanční právo zaměřené na správu daní**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

- 1) Finanční právo
- 2) Stávající právní úprava daňové soustavy
- 3) Správa daní
- 4) Praktická část

Rozsah grafických prací: —
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BAKEŠ, M. a kol. Finanční právo, C.H. Beck, 2006, ISBN: 80-7179-431-7
KOBÍK, J. Správa daní a poplatků s komentářem, Anag, 2008
KUBÁTOVÁ, K. Daňová teorie a politika, 4. vydání, ASPI, 2006
VANČUROVÁ, A., LÁCHOVÁ, L. Daňový systém ČR 2008 aneb učebnice
daňového práva, Vox, 2008
Z. č. 337/1992 Sb. o správě daní a poplatků
Z. č. 531/1990 Sb. o územních finančních orgánech

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Bc. Karel Rohr**
Ústav veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce: **21. června 2009**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2010**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

Ing. Robert Baťa, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 17. července 2009

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 22. 4. 2010

Pavla Altová

Poděkování

Tímto děkuji panu JUDr. Bc. Karlu Rohrovi za odborné vedení, cenné rady a připomínky při tvorbě této práce. Dále děkuji své rodině za podporu při studiu.

ANOTACE

Práce se zabývá finančním právem, které je součástí práva veřejného. Pozornost věnuje především zvláštní části finančního práva, a to oblasti daní. Popisuje daňovou soustavu České republiky, představuje současnou podobu daňové správy a věnuje se jednotlivým stádiím daňového řízení. Závěr práce je zaměřen na daň z příjmů fyzických osob.

KLÍČOVÁ SLOVA

finanční právo, daň, daňová soustava, správa daní, daňové řízení, daň z příjmů fyzických osob

TITLE

Financial law focuses on tax administration

ANNOTATION

The thesis deals with financial law, which is a part of public law. It mainly focuses on taxes especially financial law. It describes the tax system of the Czech republic, it presents the current form of tax administration and pays attention to particular points of tax procedure. The last part of the thesis deals with personal income tax.

KEYWORDS

financial law, tax, tax system, tax administration, tax procedure, personal income tax

Obsah

Obsah.....	8
Úvod.....	9
1 Finanční právo.....	11
1.1.Finance.....	11
1.2.Pojem finančního práva a jeho postavení v systému práva.....	11
1.3.Prameny finančního práva.....	13
1.4.Finančněprávní vztahy.....	13
1.4.1.Pojem finančněprávních vztahů.....	13
1.4.2.Subjekty finančněprávních vztahů.....	14
2 Stávající právní úprava daňové soustavy.....	22
2.1.Základní pojmy.....	22
2.2.Třídění daní.....	23
2.3.Soustava daní v České republice.....	23
2.3.1.Nepřímé daně.....	25
3 Správa daní.....	26
3.1.Právní úprava.....	26
3.2.Orgány pověřené správou daní.....	27
3.2.1.Věcná a místní příslušnost územních finančních orgánů.....	28
3.2.2.Finanční ředitelství (FŘ).....	29
3.2.3.Finanční úřady (FÚ).....	30
3.3.Daňové řízení.....	30
3.4.Průběh daňového řízení.....	32
3.4.1.Přípravné řízení.....	34
3.4.2.Vyměřovací řízení.....	35
3.4.3.Řízení o opravných prostředcích.....	36
3.4.4.Řízení inkasní.....	40
3.4.5.Řízení vymáhací.....	42
3.5.Daňová kontrola.....	43

4 Praktická část.....	45
4.1.Legislativní úprava daní z příjmů	45
4.2.Základní pojmy daně z příjmů fyzických osob.....	46
4.3.Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků.....	46
4.4.Případová studie.....	53
4.5.DPFO ze závislé činnosti a funkčních požitků jako daň sdílená.....	57
Závěr.....	60
Použitá literatura.....	62
Seznam tabulek.....	63
Seznam obrázků a grafů.....	63
Seznam příloh.....	63
Přehled zkratk.....	64

Úvod

Ve své bakalářské práci jsem se zaměřila na zpracování tématu Finanční právo zaměřené na správu daní. Jde o stále diskutovanou oblast, která se týká každého z nás. Finanční právo je relativně samostatným, významným oborem veřejného práva a znalost jeho základu by měla být v podvědomí každého občana demokratického právního státu, neboť v průběhu života se s jeho různými institucemi setkává. Finanční právo je možné rozdělit na část obecnou a část zvláštní. Obecné části, která se zabývá předmětem a systémem finančního práva, problematikou jeho pramenů finančněprávních subjektů, je věnována první kapitola. Další kapitoly bakalářské práce jsem věnovala problematice daňového práva. Konkrétně daňové soustavě České republiky, daňové správě a daňovému řízení.

Daně se týkají každého z nás, neboť v průběhu života se každý s placením daní setká. Oblast daní je velmi často diskutovaným tématem, a to nejen ve sdělovacích prostředcích, ale hlavně v období předvolebních kampaní, kdy se jednotlivé politické strany snaží nalákat voliče sliby týkajícími se většinou snižování daňových sazeb.

Současná daňová soustava vznikla k 1. lednu 1993. Byla přijata na základě reformy, která odstranila socialistický daňový systém. Tento daňový systém měl nasměrovat stát k přechodu k tržně orientované ekonomice a stabilnímu makroekonomickému prostředí.

Daň ze mzdy, literární a umělecké činnosti, z příjmů obyvatelstva nahradila nová daň z příjmů fyzických osob. Dále nově vznikla daň z příjmů právnických osob, která zrušila důchodovou daň. Současná daň z nemovitostí nahradila dřívější domovní daň a zemědělskou daň z pozemku. Notářské poplatky, které existovaly před listopadem 1989, byly nahrazeny daní převodní. Spotřební daně a daň z přidané hodnoty vznikla z daně z obratu. I když všechny tyto zmíněné daně prošly od svého zakotvení v daňové soustavě různými změnami, tak jsou součástí daňové soustavy České republiky dodnes.

Daně jsou nejen rozhodující součástí státního rozpočtu, ale i součástí příjmové stránky nižších i vyšších územních samosprávných celků, tedy obcí a krajů. Z tohoto důvodu je velká pozornost věnována jejich výběru, tedy placení daní. Správu daní jsem zpracovala ve třetí kapitole. Věnovala jsem se zejména české právní úpravě, orgánům pověřené správou daní a daňovému řízení. Daňová problematika je velmi složitá a v ZSDP je někdy těžké se orientovat, proto by má práce měla, poskytnou lepší orientaci v ZSDP a také v jednotlivých stádiích daňového řízení.

Závěr práce jsem věnovala jedné dani z daňové soustavy České republiky, a to konkrétně dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků. Tuto daň jsem si vybrala z toho

důvodu, že každý člověk má v průběhu života takové příjmy, které jsou dle zákona o daních z příjmů předmětem této daně.

1 Finanční právo

1.1. Finance

V běžném životě i v ekonomice se často setkáváme s výrazy, jako jsou peníze, peněžní prostředky, finance, finanční vztahy.

Finance jsou pojmem, který náš právní řád používá, ale nedefinuje. Původně termín finance, etymologicky odvozený od latinského slova finis (konec), znamenal v přeneseném slova smyslu ukončení závazku, hlavně platebního, tedy placení.¹ S pojmem financí se můžeme setkat již ve starém Římě. Teprve za feudalismu se tento pojem přiblížil dnešnímu hospodářství, a zejména pak k jeho příjmové stránce. Staly se hlavním prostředkem, pomocí kterého stát zabezpečuje svou existenci a plní úkoly. Státní finance řadíme mezi nejdůležitější kategorie financí. Dále existovaly a existují finance státních organizací, institucí a podniků, finance nestátních veřejných peněžních fondů a místní finance. Všechny zde zmíněné položky tvoří kategorii veřejných financí. Vedle veřejných financí existuje i skupina soukromých financí, která souvisí s tvorbou, přerozdělováním a použitím peněžních prostředků v soukromých podnicích, bankách a dalších soukromých institucích.

1.2. Pojem finančního práva a jeho postavení v systému práva

Finanční právo můžeme chápat jako:

- a) samostatné právní odvětví
- b) vědeckou disciplínu
- c) didaktickou disciplínu

Finanční právo řadíme do veřejnoprávních oborů. Jako většina právních oborů je členěno na dvě části – na část obecnou a část zvláštní.

Obecná část se zabývá finančně právními vztahy, prameny finančního práva, finančními orgány, problematikou státního dozoru, finanční kontrolou. Tato část je dále zaměřena na problematiku finanční činnosti, předmět a systém finančního práva a realizaci finančně právních norem.

Zvláštní část tvoří desítky zákonů a stovky norem nižší právní síly. Názory na to, co řadit do zvláštní části finančního práva nejsou jednotné. Mezi různými autory a vědeckými pracovišti existují různé názory a jsou uplatňována různá kritéria členění.

¹ HENDRYCH, D. a kol. Právníký slovník, C.H. Beck Praha, 2001, ISBN 80-7117-360-4, str. 10

Zvláštní část můžeme podle obsahové příbuznosti jednotlivých norem členit na:²

- a) právní úpravu rozpočtů a státních fondů,
- b) právní úpravu daní, poplatků, cla a dalších povinných dávek,
- c) právní úpravu úvěru,
- d) právní úpravu měny a peněžního oběhu,
- e) právní úpravu devizového hospodářství,
- f) právní úpravu finančního trhu.

V některých odborných literaturách se můžeme setkat s terminologií názvů „rozpočtové právo“, „měnové právo“, „devizové právo“ apod. Nejedná se o zvláštní obor, ale o úpravu příslušného institutu finančního práva.

Právní úprava rozpočtu je nejrozsáhlejší oblastí finančního práva. Do této oblasti řadíme normy upravující státní rozpočet, rozpočtová pravidla, rozpočtovou skladbu a klasifikaci, státní účelové fondy, rozpočty územních samosprávných celků.

Do daňového a poplatkového práva patří právní normy, které upravují jednotlivé daně a poplatky, vznik, zánik a obsah daní, daňové a poplatkové povinnosti, daňové řízení.

Právní úprava úvěru se zabývá problematikou tvorby a rozdělování peněžních prostředků, otázkami úvěrové činnosti, bankovními úvěry.

Právní úprava měny peněžního oběhu upravuje především měnovou jednotku, emisi měny, soustavu platidel a jejich ochranu. Dále upravuje pokladní operace, platební styk a peněžní oběh.

Právní úprava finančního trhu je poměrně novou součástí finančního práva. Řadíme sem právní úpravu kapitálových a peněžních operací, úpravu některých instrumentů finančního trhu a operací s těmito instrumenty.

Finanční právo patří mezi nejmladší a nejsložitější subsystemy právního řádu České republiky. Jeho vývoj je spojen s vývojem veřejného práva a především s vývojem správního práva. Na začátku 20. století bylo finanční právo chápáno jako specifické pododvětví správního práva. Až po 2. světové válce začalo být uznáváno jako samostatné odvětví právního řádu.

Velmi úzkou souvislost má finanční právo s právem ústavním a s právem správním. Ústavní právo tvoří základ pro většinu ostatních právních oborů. Ústavní právo stanoví kromě základních principů našeho právního řádu ustanovených v Ústavě a v Listině Základních práv a svobod i určité finančněprávní principy. Především se to týká oblasti rozpočtu, daní a měny.

Pokud jde o správní právo, tak nejužší souvislost je dána tím, že řada finančních orgánů (Ministerstvo financí, finanční ředitelství, finanční úřady, celní orgány apod.) je zároveň orgány

² BAKEŠ, M. a kol. Finanční právo, C.H. Beck, Praha, 2006, ISBN 80-7179-431-7, str. 13

státní správy. Dříve v celé oblasti finančního práva platil podpůrně správní řád. V současné době je tato souvislost redukována, protože řízení daňové a poplatkové, tak i rozpočtové řízení se řídí samostatnými finančněprávními procesními předpisy.

Finanční právo je nepochybně i ovlivňováno mezinárodním právem veřejným. Jedná se hlavně o oblast měny, devizového hospodářství a daní. Konkrétně můžeme hovořit o dohodách týkajících se ochrany investic a transferu kapitálu a dohodách o zamezení dvojího zdanění.

I když je finanční právo veřejnoprávním oborem, souvisí i s dalšími pozitivněprávními odvětvími, tj. právem občanským, resp. obchodním.

1.3.Prameny finančního práva

Pramenem práva rozumíme formu, ve které je právo obsaženo. Za nejvyšší stupeň právní síly jsou považovány ústavní zákony a mezi nimi má zvláštní postavení Ústava. Značný význam pro finanční právo má Listina základních práv a svobod, resp. čl. 4. Ústavní normy také upravují finančněprávní instituty.

Mezi významný pramen finančního práva řadíme zákony. Jedná se o závazné předpisy vydávané zákonodárným sborem. Zákony zde mají strukturu právní normy, ale nalezneme i takové, které tuto normu nemají. V tomto případě se to týká např. zákona o státním rozpočtu.

Za nejrozšířenější podzákoné normy považujeme vyhlášky. Ministerstva, správní úřady a orgány územní samosprávy vydávají právní předpisy na základě a v mezích zákona, a to pouze v tom případě, pokud jsou k tomu zákonem zmocněny. V oblasti finančního práva mají vyhlášky v nejčastějších případech podobu vyhlášek Ministerstva financí.

Dalším pramenem vedle vnitrostátních pramenů jsou mezinárodní smlouvy. V oblasti veřejného práva upravují především otázky mezinárodního dvojího zdanění, devizové právo, mezinárodní platební styk a další.

1.4.Finančněprávní vztahy

1.4.1.Pojem finančněprávních vztahů

Právní vztahy jsou zvláštním druhem společenských vztahů. U každého právního vztahu musí existovat jeho subjekty, objekt právních vztahů a jejich obsah. Charakteristickým znakem finančněprávních vztahů je, že tyto vztahy vznikají a existují v procesu právní regulace finanční činnosti státu.

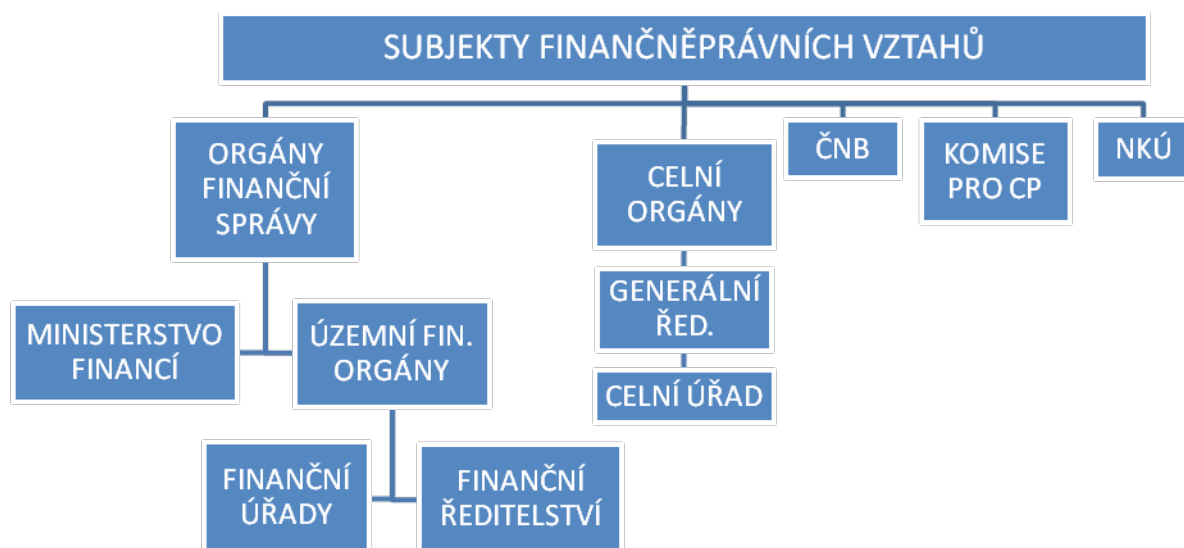
Subjektem těchto vztahů je na jedné straně stát, představovaný svými orgány působícími na úseku řízení finanční činnosti a na druhé straně právnické a fyzické osoby. Stát je subjektem

oprávněným, zatímco právnické a fyzické osoby jsou většinou subjekty povinnými, které mají vzhledem ke státu určité povinnosti.

To, čeho se týkají práva, a povinnosti subjektů nazýváme objektem finančněprávního vztahu. V tomto případě se bude jednat o peněžní prostředky nebo určité peněžní plnění. Peněžní prostředky nebo peněžní plnění nevystupují vždy v tomto vztahu přímo, ale vždy se jedná o vztah k peněžním prostředkům nebo peněžnímu plnění, který je nepřímý, zprostředkovaný.

1.4.2. Subjekty finančněprávních vztahů

Stát zastupují ve finančněprávních vztazích orgány státní správy. Mezi ústřední orgány řadíme Ministerstvo financí České republiky, Českou národní banku, Komisi pro cenné papíry. Územními orgány jsou finanční ředitelství a finanční úřady. Úsek správy financí spravují také celní orgány. Zvláštní postavení má Nejvyšší kontrolní úřad, který nepovažujeme za finanční orgán.

Obr. č. 1 Finančněprávní subjekty

Zdroj: vlastní zpracování

Ministerstvo financí

Ministerstvo financí je ústředním orgánem státní správy. Okruh činností, které mu jsou svěřeny, vycházejí ze zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Je ústřední orgánem zejména pro oblast státního rozpočtu a státního závěrečného účtu. Ministerstvo financí provádí rovněž veřejnosprávní kontrolu, řídí finanční ředitelství, celní ředitelství, vykonává správu daní v rozsahu stanoveném zákonem o správě daní a poplatků, přezkoumává rozhodnutí finančních ředitelství. Důležité postavení má také v oblasti finančního trhu, devizového hospodářství, v oblasti privatizace národního majetku apod.

Při vypracování návrhu rozpočtu a rozpočtové skladby se Ministerstvo financí řídí zákonem o rozpočtových pravidlech. Hodnotí plnění, jak státního rozpočtu, tak státních fondů a o výsledcích hospodaření se státními prostředky poskytuje informace vládě. Rovněž musí vládě poskytnout přehled o finančních aktivech a pasivech státních financí.

V oblasti veřejnosprávní kontroly provádí kontrolu finanční na základě zákona č. 320/2001 Sb.. Kontroluje organizační složky státu, státní fondy a ostatní organizace.

Co se týká správy daní, tak zde zajišťuje tvorbu návrhů zákonů a jiných právních předpisů, v některých odůvodněných případech může provádět úkony, které jsou v kompetenci finančních úřadů nebo finančních ředitelství.

Ministerstvo financí se podílí na členství v mezinárodních finančních institucích a finančních orgánech Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, Evropské unie a dalších seskupení, jestliže toto členství není vyhrazeno České národní bance.

Finanční ředitelství

Vykonává svou působnost v územním obvodu tvořeném územními obvody jím řízených finančních úřadů. Finanční ředitelství řídí finanční úřady, vykonává správu daní v rozsahu stanoveném zákonem, přezkoumává rozhodnutí finančních úřadů, provádí revize a cenovou kontrolu. Odpovědnost za činnost řízení finančního ředitelství je v kompetenci ředitele, kterého jmenuje a odvolává ministr financí.

Finanční úřady

Finanční úřady jsou zřizovány ministerstvem financí a jejich územní působnost je stanovena vyhláškou. Místní příslušnost územních finančních orgánů se řídí bydlištěm nebo sídlem poplatníka, plátce daní. Vykonávají správu daní a poplatků, provádí řízení o přestupcích. Za činnost řízení finančního úřadu je odpovědný ředitel, kterého jmenuje a odvolává ředitel finančního ředitelství.

Územní finanční orgány budou podrobněji popsány v kapitole správa daní.

Na území České republiky existuje třístupňová celní správa tvořená Generálním ředitelstvím cel, celními ředitelství a celními úřady.

Jedná se o bezpečnostní sbor provádějící celní dohled nad zbožím v rámci jednotného celního území Evropské unie, kde se postupuje podle Celního kodexu Společenství a společného celního sazebníku Společenství.

V České republice je celní správě výhradně svěřena správa spotřebních daní. Na základě zvláštních zákonů může provádět kontrolu v oblasti nákladní silniční dopravy (např. vážení nákladních vozidel), kontrolu v oblasti zahraničního obchodu s vojenským materiálem, obchodu s chráněnými druhy fauny a flóry, kontrolu nelegálních zaměstnanců a cizinců apod.

Celní správa byla také zahrnuta do Integrovaného záchranného systému, kde působí s ostatními bezpečnostními složkami při mimořádných a krizových situacích.

Generální ředitelství cel

Je samostatným správním úřadem podřízeným Ministerstvu financí s působností pro celé území České republiky. Vzniklo na základě zákona č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky. V čele Generálního ředitelství stojí generální ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr financí.

V § 3 zákona č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky jsou vymezeny činnosti, které ředitelství provádí.

Mezi činnosti ředitelství patří:

- a) řídí celní ředitelství,
- b) přezkoumává rozhodnutí celních ředitelství,
- c) plní úkoly vyplývající z mezinárodních smluv,
- d) zabezpečuje sběr a kontrolu zboží,
- e) vede evidenci o kontrolovaném zboží,
- f) zajišťuje speciální vzdělávání v oblasti celnictví apod.

Do pravomocí Generálního ředitelství dále patří vydávání celních dokladů a dokladů o ručení podle mezinárodních smluv, správa daní v rozsahu stanoveném podle právních předpisů, správa cel a ředitelství plní i další úkoly vyplývající z mezinárodních smluv.

Generální ředitelství spolupracuje se správními orgány jiných států a s mezinárodními organizacemi v celních věcech.

V rámci plnění mezinárodních smluv provádí dohled nad osobami, u kterých existuje zřejmé podezření, že porušily celní předpisy.

Celní ředitelství

Je podřízeným orgánem Generálního ředitelství a upraveno opět zákonem č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky. Celní ředitelství řídí ředitel, kterého jmenuje a odvolává generální ředitel Generálního ředitelství cel.

Na území České republiky existuje 8 celních ředitelství, a to v Brně, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Ostravě, Plzni, Praze, Olomouci a Ústí nad Labem.

V § 4 zákona č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky jsou upraveny činnosti celního ředitelství.

Mezi činnosti celního ředitelství patří:

- a) řídí celní úřady,
- b) přezkoumává rozhodnutí celních úřadů,
- c) vede evidence a statistiky a spravuje další informační systémy,
- d) spolupracuje s celními orgány jiných států apod.

Na základě žádosti je možné získat od celního ředitelství informace o původu zboží. Do pravomocí ředitelství spadá i správa cel a daní v rozsahu stanoveném právními předpisy.

Celní úřady

Jsou prvním stupněm soustavy celních orgánů. Celní úřad je řízen ředitelem, kterého jmenuje a odvolává na návrh ředitele celního ředitelství generální ředitel Generálního ředitelství cel.

V § 5 zákona č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky jsou vymezeny činnosti, které celní úřady vykonávají.

Mezi činnosti celního úřadu patří:

- a) dohled a kontrola zboží,
- b) rozhoduje o znehodnocení nebo zničení zboží,
- c) vyměřuje a vybírá skladné,
- d) vymáhá pokuty,
- e) vede evidenci kontrolovaného zboží,
- f) provádí správu daní a cel v rozsahu stanoveným právním předpisem apod.

Na území České republiky existuje 54 celních úřadů s vymezenou působností.

Česká národní banka (ČNB)

Je ústřední banka státu nezávislá na výkonné moci. Její postavení vychází z Ústavy České republiky (čl. 98) a je konkretizováno v zákoně č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů.³ Česká národní banka je samostatnou právnickou osobou, která má postavení veřejnoprávního subjektu a působí v rozsahu vymezeném zákonem jako správní orgán. I když je právnickou osobou nezapisuje se do obchodního rejstříku.

Podle Ústavy je jejím hlavním úkolem péče o cenovou stabilitu. Aby tohoto cíle mohla dosáhnout, musí plnit úkoly podle § 2 odst. 2 zákona o ČNB.

Mezi její hlavní úkoly patří:

- a) péče o měnovou stabilitu,
- b) vedení účtů bank a přijímání jejich vkladů,
- c) stanovení úrokové sazby a určení diskontní sazby,
- d) evidence cenných papírů,
- e) udělování bankovních licencí,
- f) registrace zastoupení zahraničních bank apod.

³ ČERVENKOVÁ,I.,MARKOVÁ,H.,VANDUCHOVÁ,H.,Úvod do studia veřejného práva, Vysoká škola ekonomická, Praha 1997, ISBN 7079-440-2, str.23

I když je ČNB nezávislou institucí, musí podávat Poslanecké sněmovně alespoň dvakrát ročně k projednání zprávu o měnové situaci. Tato zpráva je předkládána guvernérem ČNB. A každé tři měsíce má povinnost informovat veřejnost o měnovém vývoji.

Ze zákona musí ČNB konzultovat s vládou České republiky kurz měny a stanovení inflačního cíle. Dále se musí vyjadřovat k zákonům a dalším předpisům týkající se její působnosti.

Protože ČNB vede účty bank, má možnost jim poskytnout krátkodobé úvěry na dobu nejvýše tří měsíců. Bankám uděluje licence na jejich provoz a je oprávněna kontrolovat splnění podmínek licence. Pokud Česká národní banka zjistí nějaké nedostatky, může bance uložit pokutu až do výše 1 000 000 Kč.

Česká národní banka je jedinou bankou v České republice, která má právo vydávat bankovky a mince a tyto poškozené peníze vyměňuje občanům i právnickým osobám.

Dále má oprávnění vydávat vyhlášky a opatření. Vyhlášky jsou uveřejněny ve Sbírce listin a opatření ve Věstníku ČNB.

Její hlavní sídlo se nachází v Praze, ale vedle hlavního sídla existuje sedm regionálních poboček, a to v Praze, Ústí nad Labem, Plzni, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Brně a Ostravě.

Hospodaření banky není závislé na finančních prostředcích ze státního rozpočtu a ani nedostává dotace ze státního rozpočtu a je osvobozena od daně z příjmů právnických osob.

Nejvyšším orgánem je bankovní rada, kterou tvoří guvernér, dva viceguvernéři a čtyři další členové. Členové rady jsou jmenováni do funkce na dobu šesti let.

Komise pro cenné papíry

Byla správním orgánem pro oblast kapitálového trhu. Její existence se datuje od 1. dubna 1998 do 31. března 2006.

Vznikla na základě zákona č. 15/1998 Sb., o Komisi pro cenné papíry a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Sídlo komise se nacházelo v Praze.

Řídícím orgánem bylo prezidium Komise. Prezidium se skládalo z předsedy a čtyř členů. Byli jmenováni na návrh vlády prezidentem České republiky. Jejich funkční období bylo pětileté.

Veškeré výdaje spojené s činností Komise byly hrazeny v rámci samostatné rozpočtové kapitoly ze státního rozpočtu.

Mezi činnosti Komise patřilo:

- a) ochrana investorů,
- b) rozvoj kapitálového trhu,
- c) vedení seznamů (např. makléřů, penzijních fondů, pojišťoven, obchodníků s cennými papíry aj.),
- d) informovanost veřejnosti (vydávání Věstníku Komise),
- e) spolupráce s mezinárodními organizacemi,
- f) vzdělávání v oblasti kapitálového trhu apod.

1. dubna 2006 převzala Česká národní banka agendu Komise pro cenné papíry, Úřadu pro dozor nad pojišťovnictvím a penzijním pojištěním vykonávaným Ministerstvem financí a Úřadu pro dohled nad družstevními záložnami, které zanikly.

V současné době je dohled nad celým finančním trhem v kompetenci České národní banky.

Nejvyšší kontrolní úřad (NKÚ)

Jedná se o nezávislý orgán, jehož existence je zakotvena v čl. 97 Ústavy České republiky. Blíže je NKÚ upraven zákonem č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu.

Na základě tohoto zákona kontroluje:

- a) plnění státního rozpočtu,
- b) státní závěreční účet České republiky,
- c) hospodaření se státním majetkem,
- d) zadávání veřejných zakázek,
- e) vydávání státních cenných papírů,
- f) hospodaření s prostředky, které Česká republika získala ze zahraničí apod.

Dále od roku 2002 na základě novely zákona o ČNB provádí NKÚ kontrolu hospodaření České národní banky v oblasti výdajů na pořízení majetku a na provoz ČNB. Kontrolu je povinen provést i na výzvu Poslanecké sněmovny, Senátu či vlády. Při kontrole se ověřují, zda jsou kontrolované činnosti v souladu s právními předpisy a kontrola je zaměřena i na hospodárnost a účelnost s nakládáním finančních prostředků. Provedení kontroly se řídí § 19 – 31 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, zákonem o státní kontrole a Správním řádem. Výsledkem kontroly je písemná zpráva, která obsahuje vyhodnocení skutečností zjištěných při kontrole a je publikována ve Věstníku Úřadu.

K zabezpečení objektivitu kontrolovaných skutečností slouží kolektivní orgány NKÚ (Kolegium a senáty Úřadu). Kolegium tvoří prezident, viceprezident a členové Úřadu a senát je tvořen minimálně třemi členy.

Veškerá činnost Úřadu je hrazena ze státního rozpočtu v rámci samostatné rozpočtové kapitoly.

NKÚ provádí i mezinárodní spolupráci, a to s dalšími nejvyššími auditními institucemi. Cílem je zkvalitnit kontrolní činnost v oblasti auditu hospodaření se státním majetkem a finančními prostředky.

Sídlo Nejvyššího kontrolního úřadu je v Praze. V čele Úřadu stojí prezident, kterého za jeho nepřítomnosti zastupuje viceprezident NKÚ. Oba jsou do funkce jmenováni prezidentem republiky na návrh Poslanecké sněmovny. Jejich funkční období je devět let. Aby mohli být do této funkce zvoleni, musí splňovat určité podmínky např. ukončené vysokoškolské vzdělání, bezúhonnost, způsobilost k právním úkonům apod. Dalšími členy jsou kontroloři, kterých je patnáct, a jsou voleni Poslaneckou sněmovnou na návrh prezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu.

2 Stávající právní úprava daňové soustavy

Daň je finančněprávním institutem. V České republice je právní úprava daní obsažena v právních předpisech upravujících jednotlivé druhy daní. Souhrnem těchto předpisů je daňová soustava. Daňová soustava České republiky prochází stálým vývojem v důsledku vývoje hospodářské politiky země.

2.1. Základní pojmy

- **Daň**

V České republice není žádný právní předpis, který by pojem daně vymezoval, přesto se v odborné literatuře setkáváme s řadou definic.

Termín daň můžeme chápat v užším nebo širším slova smyslu.

V užším slova smyslu je daň definována jako povinná, nenávratná, neúčelová, neekvivalentní, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu.

V širším slova smyslu se často používá termín „daň ve smyslu legislativní zkratky“, která je vysvětlena v § 1 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů takto:

Tento zákon upravuje správu daní, poplatků, odvodů, záloh na tyto příjmy a z odvodů za porušení rozpočtové kázně (dále jen „daně“).⁴

- **Poplatek**

Má jiný ekonomický a právní charakter než daň. Jedná se o peněžitou, účelovou, nepravdělnou, nenávratnou a zákonem stanovenou platbu, která je vybírána státem nebo jinými veřejnoprávními korporacemi. Jako příklad můžeme uvést poplatek za vystavení pasu, za povolení k podnikání, poplatky za vysílání veřejné televize a rozhlasu atd.

- **Clo**

Z ekonomického hlediska patří clo mezi daně, protože se jedná o povinnou, neúčelovou platbu do státního rozpočtu. Tato platba je vybírána při přechodu zboží přes státní hranici.

- **Poplatník**

Daňový subjekt, jehož majetek, příjmy jsou podrobeny dani. Tento subjekt má dvě základní povinnosti. První povinností je daň přiznat za podmínek stanovených zvláštním zákonem a druhou povinností je daň doložit.

⁴ Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků

- **Plátce**

Daňový subjekt, který je povinen odvést daň vybranou od jiných subjektů nebo sraženou jiným poplatníkům.

2.2. Třídění daní

Soustavu daní můžeme členit podle celé řady kritérií. Mezi nejčastější členění patří:

členění dle dopadu daně na: *daně přímé*, které jsou poplatníkovi vyměřeny podle jeho majetkové situace, nemohou se přenést na jiný subjekt (daň z příjmu fyzických a právnických osob) a *nepřímé*, kde subjekt, který daň odvádí, neplatí z vlastního důchodu, ale přenáší ji na jiný subjekt. K nepřímým daním řadíme daně ze spotřeby a obratu, DPH a cla.

Podle předmětu daně rozlišujeme na *daně majetkového typu* (daň z nemovitosti) a *daně důchodového typu* (daně z příjmů).

Z hlediska objektu dělíme daně na *daně důchodové*, *daně majetkové*, *spotřební daně*.

Podle způsobu placení daně rozlišujeme *daně vybírané srážkou* a *daně vybírané na základě přiznání* k dani.

Na základě vzájemné kombinace se daně dělí na *daně analytické* (zdaňují každá jiný pramen důchodu), *daně syntetické* (zdaňují celkový důchod bez ohledu na jeho pramen).

Členění podle periodicity vzniku daňové povinnosti na *daně pravidelně se opakující* (daně z příjmů), *daně případové* (daň dědická).

2.3. Soustava daní v České republice

Po listopadu 1989 bylo nutné zahájit daňovou reformu. Nová soustava daní byla upravena zákonem č. 212/1992 Sb., o soustavě daní, který byl ještě přijat Federálním shromážděním České a Slovenské Federativní republiky. Tento zákon nabyl účinnosti 1. 1. 1993. V roce 2004 byl zrušen novým zákonem o spotřebních daních č. 353/2003 Sb.

Daňová soustava klasifikuje daně na daně nepřímé a daně přímé. V naší daňové soustavě řadíme k nepřímým daním daň z přidané hodnoty a spotřební daně. Od 1. 1. 2008 na základě zákona č. 261/2007 Sb. řadíme mezi nepřímé daně i tzv. ekologické daně. Týká se to daně z elektřiny, pevných paliv a daně ze zemního plynu. Jejich zavedení souvisí se závazky České republiky vůči členství v Evropské unii. Jako přímé daně označujeme daně důchodového typu (daň z nemovitosti, daň dědická, daň darovací, daň z převodu nemovitosti). Zvláštní postavení zaujímá daň silniční.

Soustava daní v České republice je tvořena:

- a) nepřímé daně:
 - 1. daň z přidané hodnoty
 - 2. daně spotřební:
 - a) daň z minerálních olejů
 - b) daň z lihu
 - c) daň z piva
 - d) daň z vína a meziproductů
 - e) daň z tabákových výrobků
 - 3. daně ekologické
 - a) daň ze zemního plynu a některých dalších plynů
 - b) daň z pevných paliv
 - c) daň z elektřiny
- b) přímé daně důchodového typu:
 - 1. daň z příjmů fyzických osob
 - 2. daň z příjmů právnických osob
- c) přímé daně majetkového typu:
 - 1. daň z nemovitosti
 - 2. daň dědická
 - 3. daň darovací
 - 4. daň z převodu nemovitostí
 - 5. daň silniční

V důsledku zavedení nové daňové soustavy od 1. 1. 1993 vznikly o jednotlivých daních samostatné zákony, které od té doby prošly řadou novelizací.

2.3.1. Nepřímé daně

Daně nepřímé se uvalují na spotřebu a hradí je výrobce nebo prodejce. Nezohledňují osobní situaci poplatníka.

Mezi nepřímé daně, nazývané daně spotřebního typu patří:

- Daň z přidané hodnoty – této dani podléhá dodání zboží, poskytování služeb, převod nebo přechod nemovitostí při veřejné dražbě, zboží z dovozu. V současné době daňová sazba u DPH činí 9 % a 20 %. Výnos z daně plyne do SR, rozpočtů krajů a obcí.
- Spotřební daně – do naší daňové soustavy byly zavedeny 1. ledna 1993 při realizaci daňové reformy. Zatěžují prodej a spotřebu některých výrobků.
- Ekologické daně – jednotlivé komodity (zemní plyn, elektřina, pevná paliva) mají různé sazby. Plátcem daně je osoba, zde nejčastěji právnická osoba, která na daném území dodává plyn, pevná paliva nebo elektřinu.

Mezi přímé daně majetkového typu spadá:

- Daň z nemovitostí – skládá se z daně z pozemků a daně ze staveb. Dani podléhají stavby a pozemky ležící na území České republiky. Celý výnos této daně je příjmem rozpočtů obcí.
- Daň dědická, daň darovací, daň z převodu nemovitostí – předmětem těchto daní je prodej, dědění nebo darování majetku. Obvykle jsou označovány jako převodní daně. Výnos z daní plyne do státního rozpočtu. Ale např. daň darovací u nemovitostí mezi osobami blízkými byla nedávno zrušena.
- Daň silniční – dani podléhají silniční motorová vozidla sloužící k podnikatelské činnosti. Výnos daně plyne do Státního fondu dopravní infrastruktury.

3 Správa daní

Pojmem správa daní rozumíme soustavu orgánů, vykonávající správní činnosti, kontrolující správné a včasné plnění. Na základě zákona se správou daně rozumí právo činit opatření potřebná ke správnému a úplnému zjištění, stanovení a splnění daňových povinností, zejména právo vyhledávat daňové subjekty, daně vyměřit, vybrat, vyúčtovat, vymáhat nebo kontrolovat podle tohoto zákona jejich splnění ve stanovené výši a době. Klíčovým pojmem je správce daně, který je na základě zákona věcně a místně příslušný správě jednotlivých daní a k vedení daňového řízení.

3.1. Právní úprava

Základní právní normou, kterou se správa daní řídí je zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků ve znění pozdějších předpisů. Toto řízení má vlastní procesní pravidla, neuplatní se zde Správní řád, až na výjimku principů a zásad správního řízení, viz výše.

Zákon upravuje správu všech daní vybíraných na území ČR, ale i správu poplatků a odvodů. Dále se zabývá postupy všech daňových subjektů a všech finančních orgánů. Má 107 paragrafů a stal se nejobsáhlejším zákonem v oblasti daní v České republice.

Samotný zákon je rozdělen do 8 částí.

První část se zabývá obecnými ustanoveními. Jsou zde upraveny základní zásady, jako je rozsah působnosti, základní zásady daňového řízení, úřední jazyk, místní příslušnost, daňové subjekty, daňová kontrola, otázky spojené se zahájením daňového řízení, proces zahájení řízení a jiné.

Obsah *druhé části* je zaměřen na přípravné řízení. Jedná se o otázky spojené s registrací daňových subjektů, dále sem spadají otázky ukládání pokut, pozastavení činnosti podnikatele aj.

Třetí část je věnována řízení vyměřovacímu. Zde jsou stanoveny zásady daňového přiznání, dodatečného nebo opravného přiznání, pravidla zaokrouhlování daně a lhůty pro vyměření.

Čtvrtá část pojednává o řádných opravných prostředcích, mezi které řadíme odvolání, stížnost, námitku, reklamaci. Řádné opravné prostředky může podat jen daňový subjekt, ale řízení o těchto prostředcích může být zahájeno, jak ze strany daňového subjektu, tak i správce daně.

Pátá část pojednává o mimořádných opravných prostředcích, které slouží k nápravě vadných rozhodnutí. Mezi mimořádné opravné prostředky řadíme obnovu řízení, přezkoumání daňových rozhodnutí, prominutí daně, opravy zřejmých omylů a nesprávností.

V *šesté části* se jedná o samotné placení daní, tzn. způsob placení, evidence daní a den platby, je stanoven postup výpočtu penále a vypořádání přeplatků, dále jsou určeny podmínky pro prominutí daňového nedoplatku a postup při jeho vymáhání.

Sedmá část obsahuje zvláštní ustanovení k jednotlivým daním. Paragrafy (§ 74 až § 95) této části byly zrušeny.

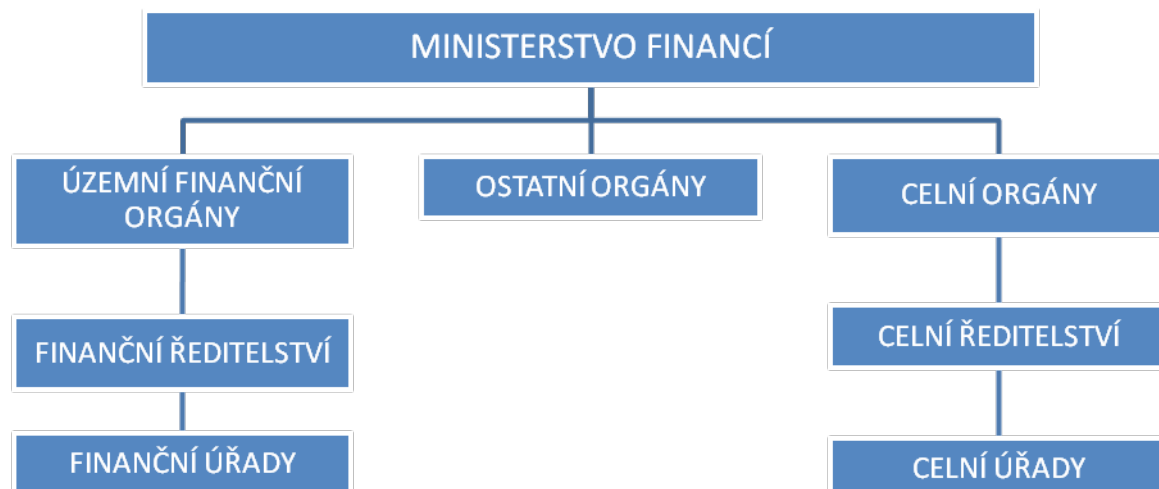
Obsahem poslední, *osmé části* jsou ustanovení společná, zmocňovací, přechodná a závěrečná upravující postup přechodu ze starého systému na nový.

Správu daní dále upravují nebo se k ní vztahují následující právní předpisy:

- zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech,
- zákon č. 253/2000 Sb., o mezinárodní pomoci při správě daní a o změně zákona č. 531/1990 Sb., o ÚFO, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 25/1994 Sb., o formě provádění evidence daní a o převodu daní jejich příjemcům,
- vyhláška 298/1993 Sb., o stanovení výše nároku náhrady ušlého výděлку při správě daní.

3.2. Orgány pověřené správou daní

Soustavu orgánů vykonávající správu daní tvoří územní finanční orgány, jejichž působnost a pravomoci jsou uvedeny v zákoně č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, dále sem řadíme celní úřady, celní ředitelství a ministerstvo financí. Správcem daní mohou být i další orgány státní správy, samosprávy a soudy, které za své činnosti vybírají poplatky nebo se podílejí na stanovení daňové povinnosti.

Obr. č. 2 Správci daní v ČR

Zdroj: vlastní zpracování

Územní finanční orgány jsou orgány státní správy, které:

- vykonávají správu daní, odvodů a správních poplatků,
- vykonávají správu dotací, finančních výpomocí a půjček poskytovaných ze státního rozpočtu a ze státních fondů České republiky,
- provádějí cenovou kontrolu podle zvláštních předpisů,
- provádějí řízení o přestupcích v oboru své působnosti,
- provádějí finanční revize,
- účetním jednotkám ukládají pokuty podle zvláštního předpisu.

3.2.1. Věcná a místní příslušnost územních finančních orgánů

Příslušností rozumíme vymezení okruhu působnosti konkrétního orgánu. U plátce daní rozlišujeme jeho věcnou a místní příslušnost.

Věcnou příslušnost míníme tehdy, pokud rozdělujeme správu daní mezi různé typy správců daně, tzn. kdo je oprávněn vykonávat správu daní, vést daňové řízení apod. Věcně příslušnými správci cel, DPH, spotřebních daní jsou celní orgány. Správa soudních poplatků je svěřena soudům. Orgány státní správy a územní samosprávné celky v rámci přenesené působnosti provádí správu správních poplatků. Na správě správních poplatků se také podílejí územní finanční orgány.

Místní příslušnost je upravena v § 4 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Tato příslušnost je řízena u právnické osoby místem jejího sídla na území ČR a u fyzické osoby místem trvalého bydliště v České republice, jinak místem, kde se většinou zdržuje. Pokud nelze místní příslušnost určit tímto způsobem, řídí se místem, kde má daňový subjekt stálou provozovnu nebo místem výkonu hlavní části jeho činnosti, popřípadě místem, kde se nachází převážná část jeho nemovitého majetku. Nelze-li ani tímto způsobem určit místní příslušnost, je příslušným správcem daně Finanční úřad pro Prahu 1. V případě, že předmětem zdanění je nemovitost, je místně příslušným správcem daně finanční úřad, v jehož obvodu se nemovitost nachází. Je-li předmětem zdanění převod, přechod nebo nabytí majetku je správce daně dán místem, kde se buď nachází nemovitost, měl zůstavitel bydliště, má bydliště nabyvatel majetku nebo má bydliště dárce majetku.

Jestliže existuje více místně příslušných správců, řízení je provedeno správcem, který jej zahájil první, pokud se nedohodnou jinak.

3.2.2. Finanční ředitelství (FR)

Nadřízeným orgánem finančního ředitelství je Ministerstvo financí České republiky. Tato ředitelství jsou zřízena na základě zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů.

Na území České republiky vykonává svou činnost osm finančních ředitelství. V Praze, v Ústí nad Labem, v Plzni, v Českých Budějovicích, v Hradci Králové, v Brně, v Ostravě a ředitelství pro hlavní město Prahu. Finanční ředitelství jsou rozpočtové organizace a mimo jiné zajišťují i osobní a věcné potřeby pro finanční úřady.

Mezi činnosti finančního ředitelství patří:

- a) řídí finanční úřady,
- b) provádí revize,
- c) přezkoumává hospodaření FÚ,
- d) provádí cenovou kontrolu,
- e) provádí řízení o přestupcích v rámci své působnosti,
- f) přezkoumává rozhodnutí FÚ daná ve správním řízení,
- g) zpracovává údaje, které se získaly při výkonu působnosti územních finančních orgánů,
- h) v některých případech provádí činnosti, které jinak patří do pravomoci jím řízených finančních úřadů,
- i) vykonává správu daní v rozsahu stanoveném zákonem.

Obr. č. 3 Územní působnost FR

Zdroj: Česká daňová správa [online]. [cit. 2010-01-10]. Dostupné z: http://cfs2005.mfcr.cz/cesdansprava/FR_info.html

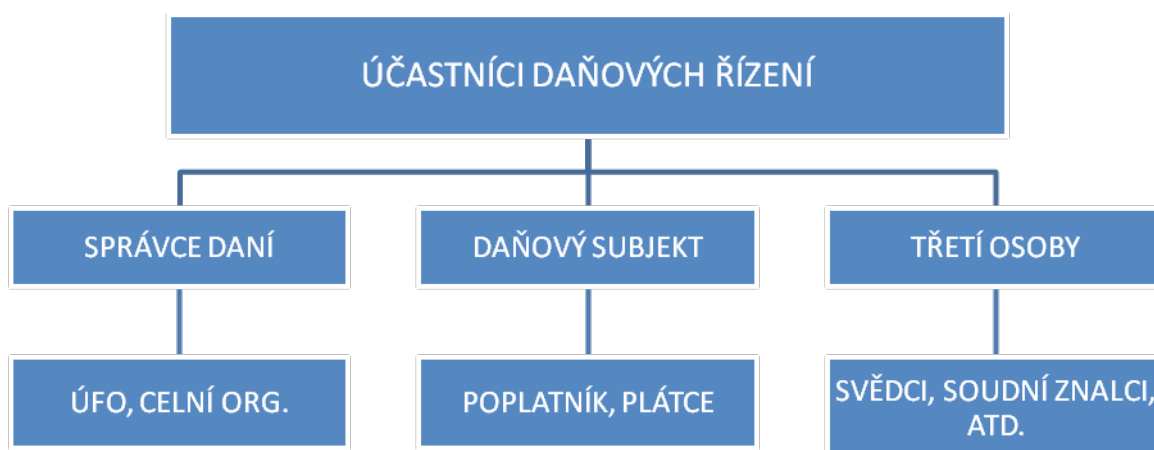
3.2.3.Finanční úřady (FÚ)

Finanční úřady jsou zřízeny stejným zákonem jako finanční ředitelství, tedy zákonem č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech. V příloze č. 1 zmíněného zákona jsou uvedeny jejich názvy, sídla a územní působnost. Dnem 1. ledna 2010 došlo k zrušení 22 pracovišť finančních úřadů, které byly upraveny vyhláškou č. 541/2006 Sb.. Tato vyhláška byla zrušena a nahrazena vyhláškou 492/2009 Sb..

Finanční úřady můžeme rozdělit do dvou skupin. Úřady, které jsou uvedené v příloze č. 1, vykonávají správu daní na základě zvláštního předpisu, provádějí řízení o přestupcích, ukládají pokuty účetním jednotkám. Pokud jsou pověřeny Ministerstvem financí, poskytují mezinárodní pomoc při správě daní a provádí další činnosti. Finanční úřady uvedené v příloze č. 2 zákona o územních finančních orgánech spravují ještě dotace, provádí kontrolu správy poplatků, výběr a vymáhání pokut, úhrad, penále apod.

3.3.Daňové řízení

Daňovým řízením rozumíme postup, který je stanoven právními předpisy účastníkům řízení k zajištění práv a závazků. Účastníky řízení jsou daňové subjekty, orgány státní správy a třetí osoby.

Obr. č. 4 Účastníci daňových řízení

Zdroj: vlastní zpracování

Za nejdůležitější správce daní jsou považovány územní finanční orgány. Dalším účastníkem daňového řízení je poplatník nebo plátce. Pokud plátce nemůže nebo nechce jednat se správcem daně, může být zastupován svým zástupcem. Třetími osobami může být celá řada osob např. tlumočníci, auditoři, ručitelé, státní orgány a orgány obcí a osoby, které mají povinnost součinnosti v daňovém řízení. Součinnost představuje spolupráci se správcem daní, který tímto získává další informace pro daňové řízení a zejména pro dokazování.

Daňové řízení patří k řízením správním, ale jedná se o řízení specifické, proto jej nelze vést podle Správního řádu (z. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů), který je obecným předpisem pro správní řízení.

Právní úprava daňového řízení vychází z následujících zákonů a právních předpisů:

- zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, který nahradil vyhlášku č. 16/1962 Sb., vyhláška Ministerstva financí o řízení ve věcech daní a poplatků,
- zákon č. 531/1991 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, určující pravomoci a příslušnost jednotlivých územních finančních orgánů,
- vyhláška č. 299/1993 Sb., vyhláška Ministerstva financí, kterou se zmocňují územní finanční orgány k promíjení příslušenství daně
- pokyny řady D vydané Ministerstvem financí (např. Pokyn D-144 o stanovení lhůt pro uzavření vytýkacího řízení aj.),
- zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů, stanoví, jaké daně jsou příjmem rozpočtů (státního rozpočtu, obecních a krajských rozpočtů).

V průběhu daňového řízení se postupuje podle určitých zásad, které slouží k ochraně daňových subjektů a správce daně.

Všichni účastníci daňového řízení mají povinnost se řídit *zásadou zákonnosti*. Správce daně hájí jak zájmy státu, tak na druhé straně dbá, aby byly zachovány práva daňových subjektů a ostatních osob.

Veškeré osoby, kromě daňových subjektů, které byly zúčastněny daňového řízení, musejí zachovávat *zásadu mlčenlivosti* o všem, co se v souvislosti s řízením dozvěděly. Ale správci daně mohou poskytovat informace osobě, která má právo tyto informace získat na základě zvláštního právního předpisu.

V daňovém řízení platí vždy *zásada neveřejnosti*, protože se zde vyskytují informace osobního charakteru.

Zásada oficiality ukládá správci daně zahájit daňové řízení, pokud jsou splněny zákonné podmínky pro vznik pohledávky, tzn. dnem doručení daňového přiznání je zahájeno řízení vyměřovací apod.

Zásada hospodárnosti ukládá správci daně, aby zvolil takové prostředky, které nejméně zatíží daňové subjekty a umožní správné stanovení a výběr daně.

Subjekty daňového řízení se řídí *zásadou rovnosti*, která zaručí všem stejná práva, bez ohledu na věk, pohlaví nebo příjem.

Povinností všech daňových subjektů je *zásada spolupráce*. Poplatník i plátce mohou dávat návrhy správci daně, který má také možnost si spolupráci vynutit např. ukládáním pořádkových pokut. *Zásada spolupráce* a *zásada součinnosti*, kde je nutná spolupráce se správcem daně, jsou omezeny základním ústavním principem, že nikdo není povinen sám sebe usvědčovat.

Správce daně vede i důkazní řízení a důkazní prostředky si opatřuje sám nebo je navrhuje daňový subjekt. Důkazní prostředky jsou osvědčeny a hodnoceny ve vzájemných souvislostech. Toto lze shrnout v *zásadu volného hodnocení důkazů*.

Další zásadou, kterou se správce daně řídí, je, že musí vycházet ze *společného obsahu právního úkonu*, to znamená, že v úvahu se bere vždy skutečný obsah právního úkonu, který je rozhodný pro stanovení a výběr daně.

3.4. Průběh daňového řízení

Daňové řízení je zahájeno dnem podání daňového subjektu nebo oznámením správce daně, které je upraveno v § 21 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (dále jen ZSDP).

Daňové subjekty podávají přiznání, hlášení a vyúčtování prostřednictvím předepsaných tiskopisů. V posledních letech, s rozvojem síťové komunikace, lze podání provést i elektronicky, ale musí být opatřeno zaručeným elektronickým podpisem. Jiná podání jako návrhy, oznámení, žádosti, námitky, odvolání aj, je možné uskutečnit buď písemně nebo ústně do protokolu nebo elektronickým způsobem. Osoba, která provádí podání v elektronické podobě, má povinnost uvést poskytovatele certifikačních služeb.

Pro řízení je rozhodující obsah podání, ze kterého musí být patrné, kdo je činí, čeho se týká a co se navrhuje. Pokud dojde ke zjištění, že podání obsahuje vady, vyzve správce daně daňový subjekt, aby je na základě jeho pokynu a ve stanovené lhůtě odstranil. Pokud dojde k odstranění vad ve stanovené lhůtě, hledí se na podání, jako by bylo předloženo bez vad. Naopak pokud se neuskuteční oprava vady, hledí se na podání jako by nebylo vůbec podáno.

Správce daně je povinen zastavit daňové řízení (§ 27 ZSDP), v případě, že:

- navrhovatel vzal svůj návrh zpět dříve, než o něm bylo rozhodnuto,
- právním nástupcem je stát,
- během řízení dojde ke zjištění, že navrhovatel není daňovým subjektem,
- ve věci návrhu bylo již rozhodnuto,
- s návrhem nedošlo k vyrovnání poplatkové povinnosti,
- odpadl důvod řízení,
- se jedná o nepřípustné podání,
- byla zmeškána zákonná lhůta, kterou není možné prodloužit nebo navrátit v původní stav.

Mezi důležité oblasti daňového řízení patří i dokazování, které se uplatňuje jak v řízení odvolacím, tak i při využití mimořádných opravných prostředků.

V § 31 odst. 4 ZSDP jsou vyjmenovány důkazní prostředky, prostřednictvím kterých lze ověřit skutečnosti pro správné stanovení daňové povinnosti a které nejsou v rozporu s obecně závaznými právními předpisy. Jedná se např. o svědecké výpovědi, znalecké posudky, různá podání daňových subjektů, veřejné listiny apod.

Dokazování provádí správce daně, který nejprve provede důkazní řízení a poté hodnocení důkazů.

V zákoně je rovněž stanoveno, jaké skutečnosti prokazuje správce daně a daňový subjekt.

Správce daně prokazuje:⁵

- doručení vlastních písemností daňovému subjektu,
- existenci skutečností rozhodných pro užití právní domněnky, anebo právní fikce,
- existenci skutečností vyvracejících věrohodnost, průkaznost, správnost či úplnost účetnictví a jiných povinných evidencí či záznamů vedených daňovým subjektem,
- existenci skutečností rozhodných pro uplatnění zákonných sankcí.

Daňový subjekt prokazuje všechny skutečnosti, které je povinen uvádět v přiznání, hlášení a vyúčtování nebo k jejichž průkazu byl správcem daní v průběhu daňového řízení vyzván.⁶

⁵ SOVOVÁ, O., FIALA, Z. Základy finančního a daňového práva, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., Plzeň 2009, str. 132

⁶ SOVOVÁ, O., FIALA, Z. Základy finančního a daňového práva, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., Plzeň 2009, str. 132

Závěr první části ZSDP je věnován nejdůležitější formě úkonu v daňovém řízení, kterým je rozhodnutí. Rozhodnutí správce daně je správním aktem a nemusí být odůvodněno, pokud to zákon nestanoví jinak. Zvláštním druhem rozhodnutí je platební výměr, kterým je stanovena daň, jiná platební povinnost nebo dodatečný platební výměr. V tomto výměru musí být stanovena lhůta, aby mohlo daňové řízení řádně pokračovat. Používají se zákonné lhůty, kterými jsou například lhůty pro podání daňového přiznání, lhůta pro vyměření daně atd. Mohou nastat situace, že stanovená lhůta nemůže být z různých důvodů splněna. V takových případech může správce daně lhůtu prodloužit, a to na základě zdůvodněné žádosti daňového subjektu.

V daňovém řízení rozlišujeme následující části řízení:⁷

- řízení přípravné,
- řízení vyměřovací,
- řízení o opravných prostředcích,
- řízení inkasní,
- řízení vymáhací.

3.4.1. Přípravné řízení

Druhá část daňového řádu se věnuje přípravnému řízení. Nejdůležitější součástí tohoto řízení je registrace daňových subjektů.

Registrační povinnost má každá osoba, která obdrží povolení k podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti. Stejnou povinnost mají i další poplatníci, kteří začnou vykonávat činnost nebo pobírají příjmy podrobené dani. Tuto povinnost musí splnit do třiceti dnů podáním přihlášky k registraci.

Zaměstnavatel, který odvádí zálohy na daň z příjmů za své zaměstnance, je povinen podat přihlášku k registraci do patnácti dnů od vzniku povinnosti srážet daň nebo zálohu na ni. Registrační povinnosti je zbavena osoba, u které vznikla jen nahodilá nebo jednorázová daňová povinnost, anebo u níž je předmětem zdanění nemovitost. Zmíněná povinnost se netýká poplatníků, kteří mají příjmy výhradně ze závislé činnosti a příjmy, ze kterých je daň vybírána zvláštní sazbou.

Po zaregistrování je daňovému subjektu přiděleno daňové identifikační číslo (DIČ) a vydáno osvědčení o registraci. Daňové identifikační číslo začíná písmeny „CZ“ a u fyzických osob pokračuje rodným číslem a u právnických osob identifikačním číslem.

⁷ BAKEŠ a kol. Finanční právo 4. aktualizované vydání, C.H. Beck, Praha, 2006, ISBN 80-7179-431-7, str. 342

Pokud dojde ke změně registrovaných údajů např. ukončení činnosti nebo zánik daňové povinnosti, musí daňový subjekt oznámit tyto změny do patnácti dnů ode dne, kdy nastaly, správci daně. Jestliže správce daně zjistí, že poplatník či plátce přestal vykonávat činnost nebo pobírat příjmy podrobené dani, urychleně stanoví základ daně a nedoplatky na všech daních za celou dobu jejich činnosti.

S ukončením činnosti je spojen výmaz z obchodního rejstříku, kde je nutné předložit i písemný souhlas správce daně. Toto se týká i ostatních podnikatelských subjektů evidovaných v jiných evidencích (živnostenský rejstřík).

V případě, že daňový subjekt nesplní ve stanovené lhůtě povinnost nepeněžní povahy podle ZSDP, může mu správce daně opakovaně uložit pokutu až do výše 2 000 000 Kč. Výše pokuty závisí zejména na úvaze daňových orgánů a dále se přihlíží k závažnosti a době trvání protiprávního jednání. Proti rozhodnutí o uložení pokuty, které musí být zdůvodněno, je možné podat odvolání do třiceti dnů od doručení rozhodnutí.

V blokovém řízení je možné uložit pokutu do výše 5 000 Kč. Uložení pokuty v blokovém řízení je zjednodušený a rychlý způsob sankce osob zúčastněných na daňovém řízení. Tato pokuta je uložena, pokud se prokazatelně zjistí protiprávní jednání a pokud je osoba, které se to týká, ochotna pokutu na místě zaplatit. Proti tomuto rozhodnutí není možné odvolání.

3.4.2. Vyměřovací řízení

Tato část daňového řízení je spojena s daňovým přiznáním a je zde stanovena výše daňové povinnosti.

Naše daňová soustava je založena na principu samovyměřovacím s výjimkou daně dědické a darovací. Daňový subjekt má povinnost si daň sám vypočítat, zjištěnou daňovou povinnost ohlásit správci daně a ve lhůtě stanovené pro podání daňového přiznání vyměřenou daň zaplatit.⁸

Daňové přiznání je nutné podat pouze na tiskopise, vydaném Ministerstvem financí, jehož součástí jsou i přílohy. Toto přiznání nebo hlášení musí být podáno ve lhůtě tří měsíců po skončení zdaňovacího období. Pokud si poplatník nechá daňové přiznání zpracovat daňovým poradcem nebo musí mít účetní závěrku ověřenou auditorem, pak předkládá zmíněné přiznání šest měsíců po skončení zdaňovacího období. Za zdaňovací období je považován kalendářní nebo hospodářský rok.

⁸ SOVOVÁ, O., FIALA, Z. Základy finančního a daňového práva, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., Plzeň, 2009, str. 140

Lhůty pro podání daňového přiznání jsou různě stanoveny pro jednotlivé daně a vymezeny zvláštními daňovými zákony. V odůvodněných případech je možné lhůtu prodloužit, a to maximálně o tři měsíce.

V praxi rozlišujeme řádná, opravná a dodatečná daňová přiznání.

Řádné přiznání je přiznáním prvním a daňový subjekt ho musí podat v zákonem stanovené lhůtě.

Opravné přiznání se podává tehdy, pokud dojde ke zjištění chyb v přiznání řádném. Podání se musí uskutečnit ještě před skončením lhůty pro podání řádného přiznání. Správce daně bere v úvahu k vyměření daně pouze opravné přiznání a k původnímu nepřihlíží. Toto přiznání je podáváno opět na předepsaném tiskopisu, kde musí být prokazatelně uvedeno, že se jedná o přiznání opravné.

Aby, mohlo dojít k podání *dodatečného daňového přiznání*, musí daňový subjekt zjistit, že jeho daňová povinnost má být vyšší nebo daňová ztráta nižší než byla ta původní. Případy, kdy je nutné podat dodatečné přiznání, jsou stanoveny v § 41 odst. 4 ZSDP. V záhlaví tiskopisu tohoto přiznání musí být výslovně uvedeno označení dodatečné.

Jestliže správce daně pochybuje o správnosti či pravdivosti údajů uvedených v daňovém přiznání nebo ho považuje za neúplné, zahájí vytykáací řízení. Požádá daňový subjekt, aby zjištěné nedostatky v daňovém přiznání odstranil, případně doplnil další údaje. Daňový subjekt má na objasnění pochybností patnáctidenní lhůtu.

V případě, že daňový subjekt nerespektuje zásadu součinnosti a spolupráce, může správce daně vyměřit daň pomocí pomůcek (např. předchozí daňová přiznání), které má k dispozici.

Daň je vyměřena platebním výměrem nebo dodatečným platebním výměrem. K vyměření jsou využívány lhůty, které považujeme za nejdůležitější lhůty v daňovém řízení. Lhůta pro vyměření daně je stanovena na tři roky od konce zdaňovacího období, ve kterém byl daňový subjekt povinen podat daňové přiznání, respektive zaplatit daň bez povinnosti podat daňové přiznání.⁹

3.4.3.Řízení o opravných prostředcích

Ve čtvrté a páté části ZSDP se dozvídáme o opravných prostředcích, které se v daňovém řízení rozlišují na řádné a mimořádné. Tyto prostředky slouží k přezkoumávání rozhodnutí správce daně.

K řádným opravným prostředkům řadíme odvolání, stížnost, námitku a reklamaci.

⁹ VANČUROVÁ, A., LÁCHOVÁ, Z. Daňový systém ČR 2008 aneb učebnice daňového práva, VOX, Praha, 2008, ISBN 978-80-86324-72-2, str. 56

Mezi mimořádné opravné prostředky patří obnova řízení, přezkoumání daňových rozhodnutí, prominutí daně, opravy zřejmých omylu a nesprávností.

Řádné opravné prostředky

Řádné opravné prostředky je možné podat pouze do té doby než, rozhodnutí správce daně nabude právní moci.

- **Odvolání**

Základním a nevýznamnějším opravným prostředkem z této skupiny je odvolání, které se podává ústně nebo písemně do protokolu. Je dvoustupňovým opravným prostředkem. V § 48 ZSDP jsou přesně vymezeny náležitosti, které odvolání musí obsahovat. V odvolání musí být uvedeny i důvody, proč je rozhodnutí správce napadeno.

Po doručení rozhodnutí má daňový subjekt třicetidenní lhůtu na podání odvolání. Jestliže odvolání nemá předepsané náležitosti, požádá správce daňový subjekt o doplnění a stanoví mu lhůtu, která nesmí být kratší než 15 dní.

Pokud se odvolatel rozhodne stáhnout své odvolání, ztrácí možnost podání nového odvolání ve věci samé.

Správce daně má dvě možnosti, to znamená, že o odvolání rozhodne buď sám, a to v plném rozsahu nebo částečném rozsahu, anebo ho postoupí odvolacímu orgánu. Odvolacím orgánem u finančních úřadů, které nejčastěji vydávají napadená rozhodnutí, je finanční ředitelství.

Odvolací orgán má celou řadu alternativ, jak rozhodnout o odvolání. Může ho zamítnout, změnit rozhodnutí nebo ho zruší, anebo věc vrátí orgánu prvního stupně.

- **Stížnost**

Stížnost je sice jedním z opravných prostředků, ale nejedná se o opravný prostředek v pravém slova smyslu, protože není určena k odstranění vad rozhodnutí správce daně.

Tento prostředek je využíván, pokud má poplatník pochybnosti o správnosti sražené daně. V tomto případě vyzve plátce daně, aby mu vysvětlil ve lhůtě šedesátí dnů, jak došel k dané srážce. Po obdržení žádosti o vysvětlení je plátce povinen odpovědět do třiceti dnů.

Jestliže poplatník nadále nesouhlasí s postupem plátce daně, má možnost podat stížnost na jeho postup u místně příslušného finančního orgánu. Územní finanční orgán rozhodne o stížnosti a rozhodnutí, které musí být odůvodněno, doručí poplatníkovi i plátci daně.

- **Námitka**

Námitka, kterou je možné vznést proti jakémukoliv úkonu správce daně, patří mezi jednostupňové řádné opravné prostředky.

V mnoha případech se námitka uplatňuje proti exekučnímu či zajišťovacímu příkazu. Její podání musí být uskutečněno buď, písemně nebo ústně do protokolu a lze ji uplatnit ve třicetidenní lhůtě.

Pokud správce o námitce rozhodne, tak součástí rozhodnutí musí být i odůvodnění.

- **Reklamace**

Reklamace je uplatněna tehdy, kdy daňový subjekt nesouhlasí se způsobem evidence daňové povinnosti. Má podobné vlastnosti jako námitka.

I v tomto případě o reklamaci rozhoduje správce daně.

Všechny tyto prostředky mají společného to, že je může uplatnit daňový subjekt, a pokud tak neučiní, řízení o řádných opravných prostředcích nemůže být zahájeno.

Mimořádné opravné prostředky

Mimořádné opravné prostředky mohou být uplatněny, jak na základě žádosti daňového subjektu, tak z iniciativy správce daně.

Prostřednictvím těchto prostředků dochází k opravě vadných rozhodnutí, která již nabyla právní moci.

- **Obnova řízení**

Obnova řízení může být zahájena ve věci, ve které bylo již vydáno pravomocné rozhodnutí. Řízení může být obnoveno, jestliže se objeví nové skutečnosti či důkazy, které nemohly být uplatněny dříve a které mění výrok rozhodnutí. Dále může dojít k obnově řízení, pokud rozhodnutí bylo učiněno na základě podvrženého nebo zfalšovaného dokladu, křivé výpovědi svědka či křivého znaleckého posudku, popřípadě ho bylo dosaženo jiným trestným činem.

Třetí podmínkou, která by vedla k obnově řízení je, že rozhodnutí záviselo na posouzení tzv. předběžné otázky a příslušný orgán o ní v podstatných skutečnostech ovlivňujících výši daně či procesní postavení daňového subjektu dodatečně rozhodl jinak.

Předběžnou otázkou rozumíme takovou otázku, která nepatří do kompetence správce daně, ale rozhoduje o ní jiný subjekt.

Jestliže dochází k obnově řízení, tak pouze na žádost daňového subjektu, který ji musí podat nejpozději do šesti měsíců ode dne, kdy se dozvěděl o důvodech obnovy řízení. V žádosti je nutné uvést důvody, proč se řízení obnovuje.

- **Přezkoumání daňových rozhodnutí**

Přezkoumání daňových rozhodnutí může být provedeno, jak na žádost daňového subjektu, tak z úřední povinnosti.

Aby mohl být tento opravný prostředek uplatněn, musí být rozhodnutí v rozporu s právními předpisy nebo založeno na podstatných vadách řízení, anebo se vyskytnou okolnosti nasvědčující tomu, že došlo ke stanovení daně v nesprávné výši.

Přezkoumání musí proběhnout nejpozději do dvou let, které následují po roce, kdy přezkoumávané rozhodnutí nabylo právní moci.

O povolení nebo nařízení přezkoumání rozhoduje instančně vyšší správce daně. Je-li přezkoumávání povoleno nebo nařízeno, tak řízení provede ten správce daně, který ve věci rozhodl v posledním stupni. Přitom se řídí právním názorem orgánu, který přezkum nařídil či povolil.

Proti rozhodnutí o výsledku přezkumu je možné podat odvolání, a to do 60 dnů ode dne jeho doručení.

- **Prominutí daně**

Dalším opravným prostředkem, je prominutí daně. Tento mimořádný opravný prostředek není považován za opravný prostředek v pravém slova smyslu, protože se jím promíjejí pouze důsledky rozhodnutí.

Daň může prominout Ministerstvo financí, a to zcela nebo částečně, z důvodu, že existují nesrovnalosti vyplývající z uplatňování daňových zákonů. Daň může prominout i příslušný správce daně, ale pouze na základě zmocnění Ministerstva financí. Daň lze prominout v částkách nejvýše do 600 000 Kč u jednoho daňového dlužníka a u jedné daně.

Jestliže dojde k zamítnutí žádosti o prominutí daně, je možné podat novou žádost, ale nejdříve po šedesáti dnech od doručení zamítnutí žádosti. V nové žádosti však nelze uplatnit stejné důvody, které byly obsahem žádosti původní.

Rozhodnutí o prominutí daně nemusí obsahovat odůvodnění. Tímto i zaniká právo správce daně daň vymáhat.

- **Opravy zřejmých omylů a nesprávností**

Opravy zřejmých omylu a nesprávností mají obdobu námitky. Tímto opravným prostředkem je možné opravit rozhodnutí, kterých se dopustili pracovníci správce daně při vydávání rozhodnutí v daňovém řízení.

Opravovat se mohou rozhodnutí, kdy správce daně například nesprávně stanovil výměr daně nebo při stanovení daňové povinnosti došlo k chybě v počítání nebo jinému omylu.

Řízení o opravě lze zahájit buď na základě žádosti daňového subjektu, nebo z úřední povinnosti.

Při opravě daně dochází i k opravě jejího příslušenství.

V § 56a ZSDP je přesně vymezeno, v jakých situacích je a není možné použít mimořádné opravné prostředky.

3.4.4.Řízení inkasní

Smyslem daňového řízení je zaplacení daně, proto můžeme říci, že inkasní řízení je nejsledovanější částí celého daňového řízení.

Placení daní je upraveno v šesté části ZSDP, kde se můžeme setkat s pojmy jako daňový dlužník, daňová povinnost.

Daňovým dlužníkem je fyzická nebo právnická osoba, která má povinnost odvádět a platit daň. Toto označení se vztahuje i na osobu, u které je evidován přeplatek.

ZSDP neříká přesně, co je daňová povinnost, ale podle nálezu Ústavního soudu se jedná o „veřejnoprávní povinnost“, jejíž výše je zjištěna na základě daňových zákonů.

Jestliže je daňový subjekt v situaci, kdy není schopen platit, může mu správce povolit posečkání daňové povinnosti nebo povolení splátek. Posečkání je úročeno sazbou České národní banky. Úrok není předepsán, jestliže činí méně než 50 Kč.

Kdyby nastala situace, že vymáhání daňového nedoplatku mělo výrazný vliv na výživu dlužníka nebo vedlo k hospodářskému zániku daňového dlužníka, může správce daně tento nedoplatek zcela nebo zčásti prominout.

Prominutí daňového nedoplatku neznamená prominutí daně, nedoplatek stále trvá a je splatný po uplynutí důvodů uvedených výše.

Daňová povinnost je uhrazena v české měně a musí být zřetelné, na kterou daň je platba určena. Daň lze platit:

- a) bezhotovostním převodem z účtu,
- b) v hotovosti,
- c) kolkovými známkami,

- d) platebními známkami,
- e) přeplatkem na jiné dani.

Přeplatkem rozumíme částku, která převyšuje splatnou daň včetně příslušenství. Jakmile se jedná o vratitelný přeplatek, jehož výše činí více než 50 Kč, musí správce daně tento přeplatek vrátit.

Dlužník musí o navrácení požádat a přeplatek je mu navrácen ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení žádosti. Daňovému subjektu se tento přeplatek vrátí pouze tehdy, pokud nemá nedoplatky na žádné dani.

Další platební povinností daňových subjektů jsou zálohy na daň. Jde o povinné platby, které poplatník platí ve stanovené výši a v předem určených termínech v případě, že mu to ukládá zákon nebo tak rozhodl správce daně. Správce daně má možnost změnit výši záloh, lhůtu splatnosti nebo může zrušit povinnost platit zálohy na daň.

V § 58 ZSDP je upraveno příslušenství daně.

Jedná se o:

- a) penále,
- b) zvýšení daně,
- c) náklady daňového řízení,
- d) pokuty,
- e) exekuční náklady.

Z uvedeného výčtu vyplývá, že se jedná o sankce, které může správce daně uložit v průběhu daňového řízení. Některé sankce jsou spojeny s nesplněním nepeněžitě povinnosti a některé se váží k daňovému dluhu.

Základní sankcí první skupiny je *pokuta*, která může být uložena např. za nesplnění registrační povinnosti ve stanovené lhůtě.

Zvýšení daně může, ale i nemusí správce daně daňovému subjektu uložit. Ukládá se tehdy, kdy daňové přiznání nebylo podáno včas a daň se zvyšuje o 10 % z částky vyměřené daně.

Penále je sankcí vážící se k daňovému dluhu a je uplatňováno, pokud není částka daně splacena ve správné výši a včas. Jeho výše je určena procentní sazbou, to znamená, že se provede rozdíl mezi původně zjištěnou a dodatečně vyměřenou daní.

Sazby jsou následující:¹⁰

- a) 20 %, je-li daň zvyšována,
- b) 20 %, je-li snižován odpočet daně, nebo

¹⁰ SOVOVÁ, O., FIALA, Z. Základy finančního a daňového práva, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., Plzeň, 2009, str. 151

c) 5 %, je-li snižována daňová ztráta.

Takto uvedená právní úprava je platná od 1. ledna 2007

Je nutné, aby nedocházelo k záměně penále a úroku z prodlení. Úrok z prodlení je použit v případě nedodržení lhůty splatnosti daňové povinnosti.

Náklady daňového řízení jsou například náklady vyplácené svědkům a jiným účastníkům daňového řízení a *exekuční náklady* jsou spojeny zejména s daňovou exekucí.

3.4.5.Řízení vymáhací

Celý proces daňového řízení by nebyl dostatečně účinný, kdyby správce daně neměl k dispozici prostředky, kterými by mohl daňového dlužníka donutit, aby uhradil splatnou daňovou povinnost.

Jestliže daňový dlužník nezaplatí nedoplatek ve stanovené lhůtě, využije správce daně zákonem stanovené prostředky k tomu, aby donutil dlužníka k úhradě daňového nedoplatku.

Daň může být vymáhána po uplynutí roku, ve kterém se nedoplatek stal splatným, nejpozději však ve lhůtě šesti let. Nejdéle lze daňové nedoplatky vymáhat po dobu dvaceti let, od konce roku, ve kterém se staly splatnými.

Vymáhací řízení je zahájeno buď výzvou k zaplacení daňového nedoplatku, nebo samotným nařízením daňové exekuce.

Než dojde k samotné exekuci je daňovému subjektu stanovena poslední lhůta, a to nejméně osmidenní, k dobrovolnému zaplacení. Pokud ani v této lhůtě nedojde k zaplacení, tak správce daně učiní další kroky k vymáhání daňového nedoplatku.

Daňovou exekuci mohou provádět jak správci daně tj. finanční úřady, tak i soudní exekutoři. Je nařízena vydáním exekučního příkazu na některou z následujících forem:

- a) příkázáním pohledávky na peněžité prostředky daňového subjektu na bankovních účtech nebo jiné pohledávky,
- b) srážkou ze mzdy nebo sociální dávky (podpora v nezaměstnanosti, důchod, nemocenské, stipendium apod.),
- c) prodejem movitých věcí,
- d) prodejem nemovitosti.

Tento příkaz se doručuje daňovému dlužníkovi nebo ručiteli a dalším osobám, kterým jsou exekučním příkazem ukládány povinnosti. Každý adresát má možnost podat do patnácti dnů námitku proti exekučnímu příkazu.

Exekuční příkaz se vystavuje na základě exekučního titulu, kterým je vykonatelný výkaz nedoplatků (sestavován z údajů evidence daní), vykonatelné rozhodnutí, jímž se ukládá peněžité plnění (např. dodatečný platební výměr) a splatná částka zálohy na daň.

Při nařízení daňové exekuce postupuje správce daně podle zásad plynoucích ze ZSDP a přiměřeně podle ustanovení z. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (OSŘ). To znamená, jestliže ZSDP výslovně neupravuje způsob daňové exekuce, použije správce daně pro její výkon příslušné ustanovení OSŘ. Pokud je určitá část exekuce upravena jak v ZSDP, tak v OSŘ, má v daňovém řízení přednost úprava obsažená v ZSDP.

V případě, že daňový dlužník nebo ručitel žádá o splátky či posečkání daně nebo o prominutí daňového nedoplatku lze výkon rozhodnutí odložit.

Jakmile dojde ke zjištění, že vymáhání bylo neoprávněné, náleží daňovému dlužníkovi nebo ručiteli úrok ve dvojnásobné výši repo sazby stanovené Českou národní bankou zvýšené o čtrnáct procentních bodů.

S daňovou exekucí jsou spojené i exekuční náklady, které hradí dlužník, pokud exekuce nebyla provedena neoprávněně. Má povinnost platit jak náklady spojené s exekucí, tak náklady stanovené paušální částkou, která činí minimálně 200 Kč.

3.5. Daňová kontrola

Daňová kontrola je neodmyslitelnou součástí správy daní. Její právní úpravu lze nalézt v § 16 ZSDP. Jejím prostřednictvím pracovníci správce daně zjišťují a prověřují správnost základu daně a jednotlivé okolnosti rozhodné pro správné stanovení daně.

Daňová kontrola je prováděna buď na podnět jiného orgánu veřejné správy, nebo na základě vlastního plánu kontrol daňových subjektů.

Před zahájením samotné kontroly je vhodné informovat daňový subjekt, a to buď písemně, nebo telefonicky. Kontrolu lze provést v prostorách daňového subjektu, výjimečně v prostorách správce daně.

O zahájení kontroly sepíše správce daně protokol o ústním jednání, v němž uvede, u kterého daňového subjektu a kdy bude kontrola zahájena, kterých daní a kterých zdaňovacích období se bude týkat. Jakmile v průběhu kontroly dojde k rozšíření rozsahu kontroly (např. o další daň či zdaňovací období), sepíše se protokol o tomto rozšíření. Podle § 41 odst. 2 ZSDP nelze po zahájení kontroly podat dodatečné daňové přiznání k těm daním a za ta zdaňovací období, která jsou kontrolována.

Volba, který daňový subjekt bude podroben kontrole, kdy bude kontrola provedena, jaké daně se bude týkat a jaké zdaňovací období bude kontrolováno, je pouze v kompetenci správce daně. Rovněž nejsou stanoveny žádné lhůty pro trvání a ukončení kontroly. Správce daně se však při svém postupu musí řídit zásadami daňového řízení.

K provedení kontroly není nutné vydání žádného zvláštního rozhodnutí nebo příkazu. Pracovníci správce daně mají však povinnost se prokázat služebním průkazem, který je opravňuje k provádění kontrol.

V průběhu daňové kontroly má kontrolovaný subjekt povinnost spolupracovat se správcem daně, dále se může účastnit veškerých úkonů, které pracovníci správce daně provádí v jeho prostorách. Jestliže jsou součástí kontroly i výslechy svědků, může se daňový subjekt těchto výslechů zúčastnit a klást i otázky.

Veškeré povinnosti a práva daňových subjektů k pracovníkům správce daně jsou taxativně vymezeny v § 16 odst. 2 a 4 ZSDP.

O výsledku daňové kontroly je sepsána zpráva, ke které se daňový subjekt může vyjádřit, a to ještě před jejím podpisem. Tato kontrolní zpráva slouží jako podklad pro případná další opatření správce daně.

4 Praktická část

V poslední kapitole bakalářské práce bych se chtěla věnovat daním z příjmů, které po nepřímých daních představují druhý nejvýznamnější příjem státního rozpočtu. Vztahují se na veškeré přírůstky majetku plynoucí z jakékoli výdělečné činnosti. Daně z příjmů proto patří mezi ne příliš populární daně, protože pro poplatníky představují určitou ztrátu z příjmů.

4.1. Legislativní úprava daní z příjmů

Základním právním předpisem, který upravuje zdanění příjmů je zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Zákon upravuje jak daň z příjmů fyzických osob, tak i daň z příjmů právnických osob a člení se na šest částí.

První část zákona je zaměřena na poplatníky daně z příjmů fyzických osob, předmět daně, osvobození od daně, základ daně, sazbu daně, daň stanovenou paušální částkou a nezdanitelnou část základu daně.

Druhá část upravuje výhradně poplatníky daně z příjmů právnických osob, předmět daně, osvobození od daně, základ daně a sazbu.

Obsahem třetí části jsou ustanovení společná jak pro fyzické osoby, tak pro právnické osoby. Právnických osob se tato část týká v plném rozsahu. Je zde stanoven základ daně, odpisy hmotného a nehmotného majetku, odčitatelné položky, slevy na dani aj.

Čtvrtá část se stala součástí tohoto zákona v roce 1995 a jejím obsahem jsou zvláštní ustanovení pro vybírání daní z příjmů.

Pátá část se týká zmocnění pro Ministerstvo financí a vládu České republiky k různým opatřením.

Poslední šestá část zákona je zaměřena na přechodná a závěrečná ustanovení.

Součástí tohoto zákona jsou i tři přílohy. Příloha č. 1 třídí hmotný majetek do šesti odpisových skupin dle doby odpisování a přílohy č. 2 a 3 se týkají pouze fyzických osob a upravují postup poplatníků v případě, že se mění systém účtování.

Dalšími právními předpisy upravující daně z příjmů jsou:

- vyhláška Ministerstva financí č. 146/1993 Sb.,
- nařízení vlády č. 238/1993 Sb., kterým se pro účely zákona o daních z příjmů stanoví nařízení na výrobu biologicky rozložitelných látek,
- zákon č. 593/1993 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů,

- mezinárodní smlouvy České republiky o zamezení dvojího zdanění v oblasti daní z příjmů.

Zákon o daních z příjmů byl za dobu své existence několikrát novelizován. Poslední významnou novelou je zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů.

4.2. Základní pojmy daně z příjmů fyzických osob

Vždy se zajímáme o to, kdo je poplatníkem daně z příjmů fyzických osob, co je předmětem zdanění a zda není možné osvobození od daně. Tyto kategorie je nutné bezpodmínečně znát, abychom mohli určit, co patří do základu daně, co zařadíme do zdanitelných příjmů.

Poplatník daně z příjmů FO

Poplatníkem je každý občan, který má na území České republiky bydliště, popřípadě se zde zdržuje alespoň 183 dnů v roce. Myslíme tím tedy fyzické osoby, buď jakožto daňové rezidenty nebo daňové nerezidenty.

Daňovým rezidentem rozumíme osobu, jejíž příjmy dosažené jak v ČR, tak v zahraničí podléhají dani z příjmů fyzických osob.

Naopak daňovým nerezidentem jsou poplatníci, kteří nemají na území ČR bydliště, zdržují se zde sice 183 dnů v kalendářním roce, ale pouze za účelem studia či léčení. U těchto osob podléhají dani z příjmů fyzických osoby pouze ty příjmy, jejichž zdroj je na území České republiky.

Předmět daně

Předmětem daně rozumíme příjmy, z nichž se daň platí. Máme na mysli jak příjmy peněžní, tak nepeněžní. Nepeněžní příjem získáme například směnou věci za věc. Je nutné, aby tento nepeněžní příjem byl oceněn, a to podle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, pokud zákon o daních z příjmů nestanoví jinak.

Osvobození od daně

I když příjem podléhá dani z příjmů FO, tak to ještě neznamená, že bude zdaněn. V zákoně o daních z příjmů jsou taxativně uvedeny příjmy, které jsou od daně osvobozeny. Dále je nutné si uvědomit, že to, co je od daně osvobozeno dani podléhá, ale nezahrnuje se to do základu daně.

4.3. Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků

V další části této čtvrté kapitoly bych se chtěla věnovat dani z příjmů FO ze závislé činnosti a funkčních požitků, která se týká největšího počtu poplatníků, neboť se jedná o zdanění příjmů za práci ve mzdě.

Jde o nejrozšířenější druh příjmů fyzických osob, mezi které patří:

- příjmy z pracovněprávního vztahu,
- příjmy ze služebního nebo členského poměru,
- příjmy z obdobného poměru, při kterém musí zaměstnanci dbát příkazu plátce,
- příjmy za práci žáků a studentů z praktického výcviku,
- příjmy za práci členů družstev, společníků a jednotlivců s.r.o. a komandistů komanditních společností a příjmy za práci likvidátorů,
- odměny členů statutárních orgánů a dalších právnických osob,
- příjmy poplatníka plynoucí v souvislosti s dřívějším, současným nebo budoucím výkonem závislé činnosti nebo funkce.

Funkčními požitky chápeme:

- funkční platy členů vlády, poslanců, senátorů Parlamentu ČR a platy vedoucích ústředních úřadů státní správy,
- odměny za výkon funkce v orgánech obce, v jiných orgánech územní samosprávy, státních orgánech, občanských a zájmových sdruženích, komorách a jiných institucích.

Příjmy, které nejsou předmětem daně z příjmů FO ze závislé činnosti

- náklady cestovních výdajů,
- hodnota osobních a ochranných pracovních prostředků,
- částky přijaté zaměstnancem zálohově od zaměstnavatele,
- náhrady za opotřebení vlastního nářadí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon funkce.

Příjmy, které jsou osvobozené od daně z příjmů FO ze závislé činnosti

- dávky nemocenského pojištění, důchodového pojištění do 288 000 Kč za rok, státní sociální podpory, sociálního zabezpečení, dávky poskytované uchazečům o zaměstnání,
- sociální výpomoci,
- úroky z vkladů ze stavebního spoření,
- příjem plynoucí ve formě daňového bonusu,
- hodnota stravování a nealkoholických nápojů,
- nepeněžní plnění,

- hodnota nepeněžních darů až do výše 2 000 Kč ročně,
- bezplatné nebo zlevněné jízdenky,
- příjmy do výše 500 000 Kč plynoucí jako sociální výpomoc,
- příspěvek zaměstnavatele na penzijní připojištění,
- částky na úhradu výdajů spojených s výplatou mzdy a se srážkami ze mzdy zaměstnanci, s placením příspěvku na pojistné.

Základ daně u příjmů ze závislé činnosti

Základem daně (dílním základem daně) jsou příjmy ze závislé činnosti nebo funkční požitky, zvýšené o částku, která odpovídá pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému na všeobecné zdravotní pojištění, které z těchto příjmů má povinnost platit zaměstnavatel.

Jde tedy o povinné tuzemské pojistné, které činí v roce 2010 25 % na SZ a 9 % na VZP.

Tyto příjmy ze závislé činnosti nebo funkčních požitků jsou zúčtovány nebo vypláceny poplatníkovi za kalendářní měsíc nebo za zdaňovací období.

Nezdanitelné částky základu daně

Při zjišťování zdanitelné mzdy se od základu daně musí nejprve odečíst nezdanitelné částky základu daně. Tyto nezdanitelné částky se odečtou o základu daně až v ročním zúčtování nebo v rámci daňového priznání, na výpočet záloh vliv nemají.

Mezi nezdanitelné částky patří:

- odpočet daru – lze odečíst hodnotu darů, jejichž úhrnná hodnota přesáhne 2 % ze základu daně nebo činí alespoň 1 000 Kč, maximálně lze odečíst 10 % ze základu daně,
- odpočet úroků z úvěru – jedná se o úroky z úvěru ze stavebního spoření nebo o úroky z hypotéčního úvěru banky snížené o státní příspěvek,
- odpočet platby poplatníka na penzijní připojištění – jedná se o vlastní příspěvek poplatníka (bez toho, co mu přispívá zaměstnavatel) na své penzijní připojištění,
- odpočet pojistného na soukromé životní pojištění,
- odpočet zaplacených členských příspěvků člena odborové organizace – musí se jednat o odborovou organizaci, která obhajuje hospodářské a sociální zájmy zaměstnanců,
- odpočet úhrad za zkoušky ověřující výsledek dalšího vzdělávání – podmínkou je, že nesmí být uhrazeny zaměstnavatelem nebo uplatněny jako výdaj poplatníkem.

Sleva na dani

Tyto slevy jsou upraveny v § 35ba zákona o daních z příjmů.

Tabulka č. 1 Celková sleva na dani

Subjekt	Sleva (v Kč)
poplatník	24840
manžel/ka	24840
invalidita I. a II. stupně	2520
invalidita III. stupně	5040
držitel průkazu ZTP/P	16140
student	4020

Zdroj: z. č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů fyzických osob (v platném znění k 1.1. 2010)

Pokud jsou splněny podmínky pro snížení, je možné uplatnit snížení daně o 1/12 za každý kalendářní měsíc. Slevy je možné uplatnit měsíčně s výjimkou slevy na manžela/lku, která se uplatní až v rámci ročního zúčtování nebo v daňovém přiznání.

Tabulka č. 2 Měsíční sleva na dani

Subjekt	Sleva (v Kč)
poplatník	2070
manžel/ka	2070
invalidita I. a II. stupně	210
invalidita III. stupně	420
držitel průkazu ZTP/P	1345
student	335

Zdroj: z. č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů fyzických osob (v platném znění k 1.1. 2010)

Základní sleva na poplatníka

Tato sleva je uplatněna u každého poplatníka včetně poživatelů starobního důchodu, kteří důchod pobírali k prvnímu dni zdaňovacího období. Poplatník má na tuto slevu nárok, pokud podepíše prohlášení k dani do 30 dnů po nástupu a každoročně do 15. února příslušného zdaňovacího období.

Sleva na manželku (manžela)

První podmínkou pro uplatnění slevy je společná domácnost a druhou podmínkou je, že vlastní hrubý příjem manžela nebo manželky nepřesáhne částku 68 000 Kč. Skutečnost hrubého příjmu je nutné prokázat čestným prohlášením poplatníka. Při ročním zúčtování lze uplatnit

slevu ve výši 24 840 Kč, pokud však je manželka či manžel držitelem průkazu ZTP/P, zvyšuje se částka na dvojnásobek. V případě, že manželství netrvalo po celé zdaňovací období, krátí se tato částka o 2 070 Kč za každý měsíc, po který netrvalo manželství.

Sleva na invaliditu prvního a druhého stupně

Nárok na tuto slevu má osoba, která pobírá invalidní důchod invalidity prvního nebo druhého stupně. Povinností poplatníka je předložení výměru o přiznání důchodu, dále potvrzení o výplatě důchodu do 30 dnů po nástupu a každoročně do 15. 2. zdaňovacího období a doplnění daňového prohlášení.

Sleva na invaliditu třetího stupně

Tato sleva se uplatní u poplatníka pobírajícího důchod invalidity třetího stupně. Zde platí stejné povinnosti jako u slevy na invaliditu prvního a druhého stupně.

Sleva na držitele průkazu ZTP/P

Sleva je uplatněna po předložení průkazky ZTP/P.

Sleva na studenta

Podmínkou pro tento odpočet je soustavná příprava na budoucí povolání. Od roku 2001 náleží tato sleva do dovršení 26 let a podobu prezenční formy studia v doktorandském studijním programu do dovršení 28 let. K prokázání slevy je nutné předložit potvrzení o studiu na příslušný školní rok.

Daňové zvýhodnění, sleva na dani a daňový bonus

Daňové zvýhodnění na vyživované dítě činí 11 604 Kč a lze je uplatnit formou slevy na dani, daňového bonusu nebo slevy na dani a daňového bonusu.

Slevu na dani je možné uplatnit až do výše daňové povinnosti. Pokud nárok na daňové zvýhodnění je vyšší než daňová povinnost, tak tento rozdíl je daňovým bonusem. Tento bonus je uplatněn, jestliže jeho výše činí alespoň 100 Kč, maximálně však 52 200 Kč ročně. Daňový bonus uplatní poplatník, který ve zdaňovacím období měl příjem alespoň ve výši šestinásobku měsíční minimální mzdy. Minimální mzda činila pro rok 2009 8 000Kč, takže nárok na bonus by měl ten poplatník, jehož roční příjem dosáhne alespoň částky 48 000 Kč.

V případě, že je dítě držitelem ZTP/P, zvyšuje se na ně částka daňového zvýhodnění na dvojnásobek (tj. 23 208 Kč).

Za vyživované dítě se považuje:

- a) nezletilé dítě,
- b) zletilé dítě až do dovršení 26 let, které se soustavně připravuje na budoucí povolání, nemůže se připravovat na budoucí povolání pro nemoc či úraz, z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopno vykonávat soustavnou výdělečnou činnost.

Nárok na uplatnění odpočtu začíná:

- a) v měsíci, kdy se dítě narodilo,
- b) v měsíci, kdy začíná soustavná příprava dítěte na budoucí povolání,
- c) v měsíci, ve kterém bylo dítě osvojeno nebo převzato do péče nahrazující péči rodičů.

Poplatníkovi s příjmy ze závislé činnosti, který podepsal prohlášení k dani, poskytne plátcе daně měsíční daňové zvýhodnění odpovídající 1/12 částky (tj. 967 Kč) na jedno dítě. Toto zvýhodnění se poskytne buď ve formě slevy na dani, daňového bonusu nebo kombinací slevy a bonusu.

Prohlášení k dani z příjmů

Prohlášení, které může podepsat poplatník pouze u jednoho plátce, slouží k uplatnění slev na dani a nezdanitelných částek a k nahlášení veškerých změn.

Jeho podepsání rozhoduje o způsobu zdanění poplatníka a dále slouží k požádání o roční zúčtování. V případě, že poplatník podepíše prohlášení k dani do 30 dnů po vstupu do zaměstnání, přihlédně se k slevám na dani již v tomto měsíci.

Pro příslušné zdaňovací období musí být prohlášení podepsáno nejpozději do 15.2.

Roční zúčtování záloh

Poplatník, který nemá povinnost podat daňové přiznání má možnost požádat o provedení ročního zúčtování pokud:

- a) neměl jiný příjem vyšší než 6 000 Kč,
- b) neměl souběžně více příjmů ze závislé činnosti, z kterých byla sražena zálohová daň,
- c) nechce uplatnit slevy na dani,
- d) nechce uplatnit dar poskytnutý do jiného státu EU.

Aby mohlo dojít k provedení ročního zúčtování, musí poplatník písemně požádat svého posledního plátce o provedení tohoto zúčtování nejpozději do 15. 2. následujícího kalendářního roku, dále musí do výše zmíněného data předložit potvrzení o výši příjmů a sražených zálohách od všech předchozích plátců a dodatečně podepsat prohlášení k dani a předložit doklady prokazující slevy na dani.

V případě, že poplatník nepožádá o provedení ročního zúčtování, je u něho daňová povinnost splněna srážením záloh.

Při ročním zúčtování se postupuje následujícím způsobem:

Od základu daně se odečtou nezdanitelné částky a dostaneme základ daně snížený o nezdanitelnou část základu daně. Tato část se zaokrouhlí na celé stokoruny směrem dolů a vypočte se z ní daň 15 %. Vypočtená daň se sníží o slevy na dani a získáme daň po slevě. Od daně po slevě odečteme případné daňové zvýhodnění na vyživované dítě, a to buď ve formě slevy na dani, nebo formou daňového bonusu. Vyčíslená daň je porovnána s úhrnem sražených záloh na daň po slevě a daňový bonus se porovná s již vyplacenými měsíčními daňovými bonusy.

Jestliže vyjde přeplatek na dani nebo doplatek na daňovém bonusu nebo přeplatek na dani a doplatek na daňovém bonusu vyšší než 50 Kč, je poplatníkovi navrácen nejpozději při zúčtování mzdy za březen.

4.4.Případová studie

Teoretické znalosti daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků uplatním ve fiktivním případě zaměstnance. Znázorním postup výpočtu čisté mzdy dle právní úpravy roku 2009. Provedu roční zúčtování daní zaměstnavatelem a daňové přiznání podané na FÚ.

Zadání

Pan František Novák je zaměstnán v hlavním pracovním poměru u téhož zaměstnavatele po celý kalendářní rok 2009. Podepsal Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků a uplatnil tak nárok na slevu na dani na poplatníka (základní) podle § 35ba. V domácnosti má dvě vyživované děti, předložil potvrzení zaměstnavatele manželky, že daňové zvýhodnění u svých příjmů ona neuplatňuje. Poplatník v roce 2009 neměl jiného souběžného zaměstnavatele, který by z příjmu ze závislé činnosti srazil zálohu na daň, ani neměl jiné zdanitelné příjmy (z podnikání, z kapitálového majetku, z pronájmu ani jiné příjmy) v ročním úhrnu přes 6000 Kč. Proto mohl zaměstnavatel dne 7. února (termín do 15. února 2010) na tiskopisu Prohlášení, požádat o provedení ročního zúčtování záloh na daň a daňového zvýhodnění. Současně uplatnil a doložil nárok na nezdanitelné částky základu daně podle § 15 zákona: 2 x bezpříspěvkové dárcovství krve (dvě potvrzení transfuzní stanice – 2 x 2000 Kč), úroky (1321 Kč) ze stavebního úvěru na pořízení bytu do vlastnictví (úvěrová smlouva, výpis z listu vlastnictví, potvrzení stavební spořitelny o

zaplacených úrocích, odpočet příspěvků na penzijní připojištění zaplacených na rok 2007 ve výši 7800 Kč (po snížení o částku 6000 Kč), pak odpočet činí 1800 Kč a byl doložen smlouvou o penzijním připojištění a potvrzením penzijního fondu a odpočet pojistného na soukromé životní pojištění zaplaceného v roce 2009 ve výši 3258 Kč (předložena pojistka a potvrzení pojišťovny o zaplaceném pojistném).

Tabulka č. 3 Mzdový list zaměstnance

Měsíc	Hrubá mzda	Sociální a zdravotní 11%	Sociální a zdravotní zaměstnavatel 34%	Superhrubá mzda	Vypočtená záloha na daň	Sleva dle § 35ba	Záloha po slevě § 35ba	Daňové zvýhodnění celkem	Sleva na dani § 35c	Daňový bonus	Sražená záloha na daň	Čistá mzda
1/2009	15000	1650	5100	20100	3015	2070	945	1780	945	835	0	14185
2/2009	18200	2002	6188	24388	3660	2070	1590	1780	1590	190	0	16388
3/2009	20500	2255	6970	27470	4125	2070	2055	1780	1780	0	275	17970
4/2009	19000	2090	6460	25460	3825	2070	1755	1780	1755	25	0	16910
5/2009	16900	1859	5746	22646	3405	2070	1335	1780	1335	445	0	15486
6/2009	17000	1870	5780	22780	3420	2070	1350	1780	1350	430	0	15560
7/2009	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8/2009	15600	1716	5304	20904	3150	2070	1080	1780	1080	700	0	14584
9/2009	16950	1865	5763	22713	3420	2070	1350	1780	1350	430	0	15515
10/2009	19900	2189	6766	26666	4005	2070	1935	1780	1780	0	155	17556
11/2009	19200	2112	6528	25728	3870	2070	1800	1780	1780	0	20	17068
12/2009	21300	2343	7242	28542	4290	2070	2220	1780	1780	0	440	18517
Celkem	199550	21951	67847	267397	40185	22770	17415	19580	16525	3030	890	179739

Zdroj: vlastní zpracování

Výpočet čisté mzdy za měsíc únor

Hrubá mzda (HM)	18 200,- Kč
Pojistné na SP (6,5 % z HM) hrazené zaměstnancem	1 183,- Kč
Pojistné na ZP (4,5 % z HM) hrazené zaměstnancem	819,- Kč
Pojistné na SP (25% z HM) hrazené zaměstnavatelem	4 550,- Kč
Pojistné na ZP (9% z HM) hrazené zaměstnavatelem	1 638,- Kč
<hr/>	
Základ daně (HM + pojistné na SP a ZP za zaměstnavatele – superhrubá mzda)	24 388,- Kč
Zaokrouhlený základ daně na 100 Kč ↑	24 400,- Kč
Vypočtená záloha na daň	3 660,- Kč
Sleva na poplatníka (§ 35ba)	2 070,- Kč
Daňové zvýhodnění na děti (2 x 890)	1 780,- Kč
Záloha na daň po slevě (3 600 – 2 070)	1 590,- Kč
Sleva na dani (§ 35c)	1 590,- Kč
Záloha na daň	0,- Kč
Daňový bonus	190,- Kč
<hr/>	
Čistá mzda	
(HM – pojistné na SP a ZP – záloha na daň po slevě + daňový bonus)	16 388,- Kč

Roční zúčtování pana Nováka v roce 2009

Úhrn příjmů od všech plátců	199 550,- Kč
Úhrn povinného pojistného	67 847,- Kč
<hr/>	
Dílčí základ daně od všech plátců	267 397,- Kč
Nezdanitelné částky:	
hodnota darů	4 000,- Kč
úroky z úvěru	1 321,- Kč
příspěvek na penzijní připojištění	1 800,- Kč
pojistné na soukromé životní pojištění	3 258,- Kč
<hr/>	
Nezdanitelné částky celkem	10 379,- Kč
Základ daně snížený o nezdanitelné částky (zaokrouhlený na 100 ↓)	257 018,- Kč
Vypočtená daň (257 018 x 15 %)	38 550,- Kč
Sleva na poplatníka	24 840,- Kč
Daň po slevě před daňovým zvýhodněním na dítě	13 710,- Kč
Úhrn sražených záloh na dani	890,- Kč
<hr/>	
Nárok na daňové zvýhodnění (24 x 890)	21 360,- Kč
z toho: sleva na dani	13 710,- Kč
daňový bonus	7 650,- Kč
<hr/>	
Zúčtování záloh na daň po slevě:	
Daň po slevě (13 710 – 13 710)	0,- Kč
Rozdíl na dani po slevě (890 – 0)	890,- Kč
<hr/>	
Zúčtování měsíčních daňových bonusů:	
Vyplacené měsíční daňové bonusy	3 030,- Kč
Rozdíl na daňovém bonusu (7 650 – 3 030)	4 620,- Kč
Přeplatek na dani	890,- Kč
Doplatek na daňovém bonusu	4 620,- Kč
Doplatek ze zúčtování (890 + 4 620)	5 510,- Kč

Panu Novákovi se z ročního zúčtování daní vrátí 5 510 Kč. Zaměstnavatel je povinen nejpozději do 31. 3. 2010 provést roční zúčtování daní za rok 2009.

Pokud poplatník nepředloží zaměstnavateli do termínu 15. února 2010 potřebné podklady pro snížení daňového základu, zaměstnavatel mu roční zúčtování daní neprovede. Poplatník si podá daňové přiznání na finanční úřad. V tomto případě mu musí zaměstnavatel vystavit potvrzení o

zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a funkčních požitků, sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění. Toto potvrzení a daňové přiznání je uvedeno v příloze č. 2 a č. 3.

4.5. DPFO ze závislé činnosti a funkčních požitků jako daň sdílená

Na základě platného znění zákona č. 243/200 Sb., o rozpočtovém určení daní se daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků řadí mezi daně sdílené. To znamená, že peněžní prostředky z celostátního hrubého výnosu této daně jsou sdílené se státním rozpočtem a převáděny do rozpočtů obcí a krajů. Z daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků náleží 8,92 % krajům, 21,4 % obcím, 1,5 % obcím (počet zaměstnanců s výkonem práce v obci) a 68,18 % státnímu rozpočtu.

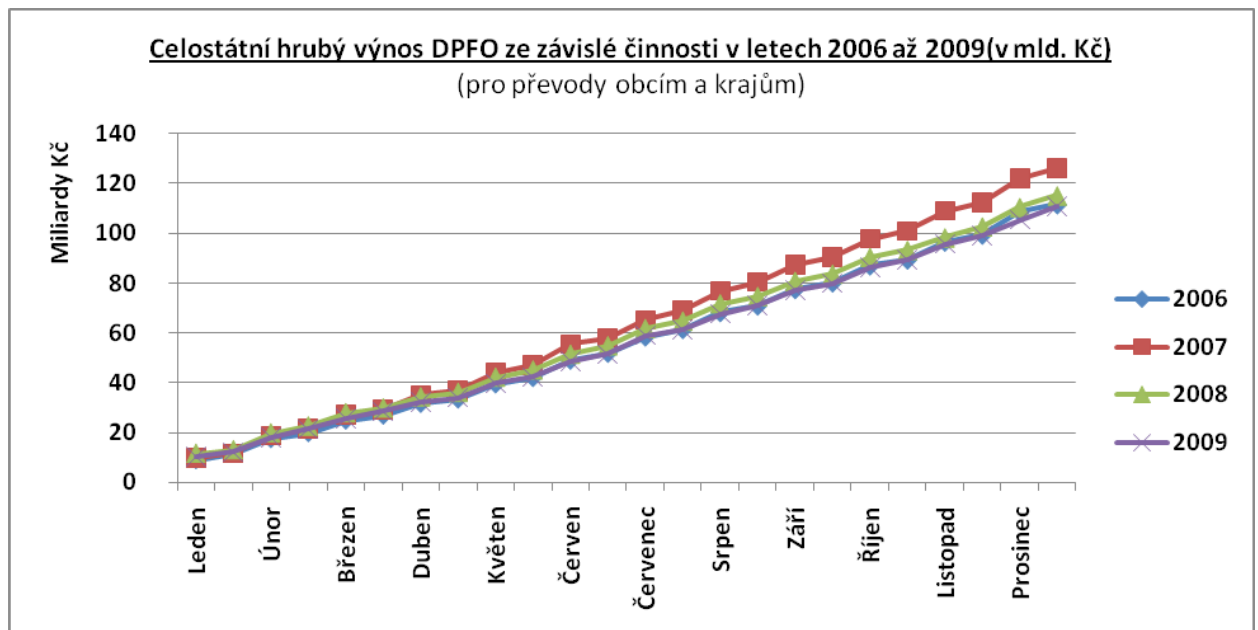
Správce daně převede daňový příjem příjemci nejméně jedenkrát měsíčně, jestliže částka určená k převodu je vyšší než 500 Kč. Částky, které jsou převedené příjemcům v daném období, se zúčtují s následujícími převody daňových příjmů, tzn., že se od částky nově vypočteného celkového nároku obcí a krajů odečte částka, která byla již dříve zaslána do jejich rozpočtů.

V praxi je postup provádění následující:¹¹

Ministerstvo financí dvakrát měsíčně sdělí správcům daně na finančních úřadech stav na příjmových účtech, tzv. celostátní hrubý výnos daně. Než dojde k výpočtu nároku obcí a krajů, tak se nejprve porovná momentální výše inkasa s částkou inkasa, ze které byl naposledy vypočítáván nárok obcí a krajů. V případě, že došlo od posledně provedených převodů k nárůstu inkasa, vypočtou se z tohoto přírůstku inkasa nároky jednotlivých obcí a krajů a následně jsou převedeny do jejich rozpočtů. Naopak, pokud je přírůstek záporný, nelze žádné prostředky převést.

¹¹ Česká daňová správa [online]. [cit. 2010-03-15]. Dostupné z:

http://cde.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cde/xsl/dane_poplatky_381.html?year=0

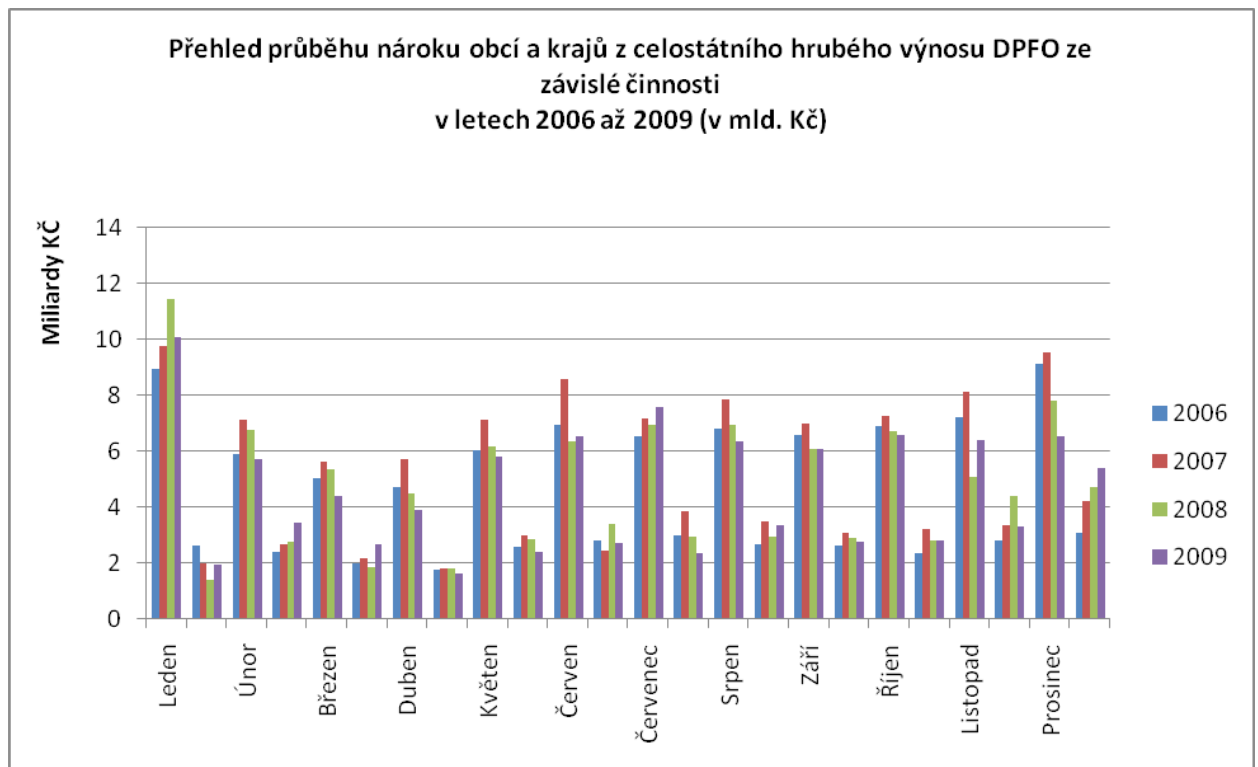
Graf č. 1 Průběh celostátního hrubého výnosu DPFO ze závislé činnosti

Zdroj: Česká daňová správa [online]. [cit. 2010-03-29]. Dostupné z:

http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/dane_poplatky_10246.html?year=0, vlastní úpravy

Graf zobrazuje celostátní hrubý výnos daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti během čtyř let. Celkové daňové příjmy v roce 2008 byly ve výši 545 mld. Kč. Z toho DPFO ze závislé činnosti dosáhla 78,6 mld. Kč. Při plnění rozpočtu na 100,7 % a meziročním poklesu o 8,6 mld. Kč, tj. o 9,9 %.

V roce 2009 dosáhla DPFO ze závislé činnosti 75,8 mld. Kč při plnění rozpočtu na 86,7 % a meziročním poklesu o 2,8 mld. Kč, tj. o 3,5 %. Rozpočet byl nad úrovní skutečnosti roku 2008 o 11,3 % a k jeho naplnění chybělo 11,6 mld. Kč. U inkasa této daně se negativně projevila ekonomická krize (propouštění či nižší než předpokládaný růst platů).

Graf č. 2 Nárok obcí a krajů z celostátního výnosu DPFO ze závislé činnosti

Zdroj: Česká daňová správa [online]. [cit. 2010-03-29]. Dostupné z:

http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/dane_poplatky_10264.html?year=0

Z pohledu celkových daňových příjmů zaznamenala většina obcí v minulém roce pokles nevyjímaje daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Vzhledem k tomu, že došlo ke snížení počtu zaměstnanců, lze předpokládat do konce 1. pololetí 2010 meziroční pokles objemu mezd a platů. Obce a kraje by měli v roce 2010 očekávat daňové příjmy DPFO ze závislé činnosti na úrovni roku 2009 nebo nižší.

Závěr

Daně jsou nejdůležitější částí příjmů veřejných rozpočtů. Je tedy důležité je včas a ve správné výši vybrat. S výběrem daní je úzce spojena správa daní. Má bakalářská práce představuje současnou podobu daňové správy České republiky a popisuje jednotlivá stádia daňového řízení.

Stěžejním zákonem upravující jednotlivé části daňového řízení je zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, který je velmi nestabilní právní úpravou. Od roku 1993, kdy vešel v platnost, byl asi padesátkrát novelizován. V praxi se můžeme setkat s různými výklady jednotlivých ustanovení tohoto zákona, a proto dochází často ke sporům mezi správci daně a daňovými subjekty. V mnoha případech tyto spory řeší až soudy. V České republice se přezkumem daňových věcí zabývá Nejvyšší správní soud. Ministerstvo financí vydává pokyny, které jsou pro správce daně závazné a musí se podle nich v daňovém řízení řídit. Tyto pokyny nejsou obecně závaznými právními předpisy a pro daňové subjekty z nich nevyplývají žádné povinnosti. Pokyny řady D jsou veřejně přístupné a lze je nalézt na webových stránkách Ministerstva financí ČR.

Správa daní je velice důležitou oblastí a zasloužila by si jednodušší a srozumitelnější právní úpravu než jakou v současnosti představuje zákon o správě daní a poplatků. Snad se jí stane nový daňový řád, který byl schválen v minulém roce a je publikován ve Sbírce zákonů pod číslem 280/2009 Sb., daňový řád. Původně navržený termín účinnosti byl 1. ledna 2010, ale v průběhu projednávání byla účinnost posunuta o jeden rok. Tedy dnem 1. ledna 2011 se budou daně v ČR vybírat podle nového daňového řádu, od něhož si zákonodárci slibují účinnější a právně průhlednější výběr. Daňový řád však nijak nemění výši daní.

V novém Daňovém řádu se setkáme se zcela novou terminologií. Např. místo daňového přiznání se v Daňovém řádu po zavedení legislativní zkratky používá pojem řádné daňové tvrzení, pracovníci správce daně jsou označeni termínem úřední osoby. Pro daňové poradce a advokáty se nově zavádí legislativní zkratka poradce. Novinkou pak je, že Daňový řád přímo zavádí institut odborného konzultanta, kterého si může daňový subjekt nebo zástupce přizvat na jednání.

Od 1. ledna budou muset úřady zdůvodňovat veškerá svá rozhodnutí a daňoví poradci ztratí své výlučné právo zastupovat u příslušných FÚ více klientů současně.

S Daňovým řádem souvisí i plánované zřízení Jednotného inkasního místa. Je to projekt, jehož úkolem je sjednocení výběru cel, daní a pojistného. Tento projekt by mohl začít fungovat od roku 2014. Jde především o sjednocení všech funkcí související s výběrem daní, cel a odvodů do jediného úřadu. Tento systém by měl usnadnit všem poplatníkům a plátcům splnění svých

daňových a odvodových povinností, kdy nebudou muset jednat s několika úřady a vyplňovat velké množství formulářů. Na tomto projektu se podílí Ministerstvo financí, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo zdravotnictví a jako poradní orgán Světová banka. Jednotné inkasní místo je program, jehož cílem je snížení administrativní zátěže a snížení nákladů zatěžujících rozpočet.

Musíme tedy věřit, že nový Daňový řád nám přinese lepší orientaci v daňové problematice a v budoucnu vytvořené Jednotné inkasní místo sníží administrativní zátěž, která doléhá na každého poplatníka při plnění zákonných povinností.

Použitá literatura

- [1] BAKEŠ, M. a kol. Finanční právo, C. H. Beck, Praha, 2006, ISBN 80-7179-431-7
- [2] BRONĚK, V., BĚHOUNEK, P., BENDA, V., HOLMES, A. Lexikon – Daňové pojmy, Publikace vydána jako IV. svazek projektu Lexikony – Sagit, 2001, ISBN 80-7208-265-5
- [3] ČERVENKOVÁ, I., MARKOVÁ, H., VANDUCHOVÁ, H., Úvod do studia veřejného práva, Vysoká škola ekonomická, Praha 1997, ISBN 7079-440-2
- [4] Česká daňová správa [online]. [cit. 2010-03-15]. Dostupné z:
http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/dane_poplatky_381.html?year=0
- [5] Česká daňová správa [online]. [cit. 2010-01-10]. Dostupné z:
http://cds2005.mfcr.cz/cesdansprava/FR_info.html
- [6] HAVRÁNEK, J. a kol. Teorie práva, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., Plzeň, 2008, ISBN 978-80-7380-104-5
- [7] HENDRYCH, D. a kol. Právní slovník, C. H. Beck, Praha, 2001, ISBN 80-7117-360-4
- [8] KOBÍK, J. Správa daní a poplatků s komentářem, Anag, 2008, ISBN 978-80-7263-459-0
- [9] KUBÁTOVÁ, K. Daňová teorie a politika 4. aktualizované vydání, Aspi, 2006, ISBN 80-7357-205-2
- [10] PELECH, P. Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2009, Anag, 2009, ISBN 978-80-7263-501-6
- [11] SOVOVÁ, O., FIALA, Z. Základy finančního a daňového práva, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., Plzeň, 2009, ISBN 978-80-7380-223-3
- [12] Zákon č. 243/200 Sb., o rozpočtovém určení daní
- [13] Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků
- [14] Zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech
- [15] Zákon č. 568/1992 Sb., o daních z příjmů

Seznam tabulek

Seznam obrázků a grafů

Seznam příloh

Přehled zkratk

ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DIČ	Daňové identifikační číslo
DPH	Daň z přidané hodnoty
FO	Fyzická osoba
FŘ	Finanční ředitelství
FÚ	Finanční úřad
HM	Hrubá mzda
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OSŘ	Občanský soudní řád
SP	Sociální pojištění
SZ	Sociální zabezpečení
ZP	Zdravotní pojištění
ZSDP	Zákon o správě daní a poplatků
ZTP/P	Zaměstnanci s těžším zdravotním postižením

Příloha č. 1 Výpočet daně a daňového zvýhodnění

Před vyplněním si, prosím, přečtěte pokyny.

VÝPOČET DANĚ A DAŇOVÉHO ZVÝHODNĚNÍ

u daně z příjmů fyzických osob

ze závislé činnosti a z funkčních požitků

podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů,
(dále jen „zákon“) za zdaňovací období 2009

Příjmení, jméno a titul
poplatníka Novák František Rodné číslo¹⁾ 631012/0807

Adresa bydliště (místa trvalého pobytu) Masarykova 869, Kolín II PSČ 28002

1.	Úhrn příjmů od všech plátců		199 550 v Kč	
2.	Úhrn povinného pojistného (§ 6 odst. 13 zákona)		67 847	
3.	Dílčí základ daně od všech plátců (ř. 1 + ř. 2)		267 397	
4.	Nezdanitelné částky	(§ 15 odst. 1 zákona) hodnota darů	4 000	
5.		(§ 15 odst. 3 a 4 zákona) úroky z úvěru (úvěrů)	1 321	
6.		(§ 15 odst. 5 zákona) příspěvky na penzijní připojištění	1 800	
7.		(§ 15 odst. 6 zákona) pojistné na soukromé životní pojištění	3 258	
8.		(§ 15 odst. 7 zákona) členské příspěvky člena odborové organizace	0	
9.		(§ 15 odst. 8 zákona) úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání	0	
10.		Nezdanitelné částky celkem		10 379
11.		Základ daně snížený o nezdanitelné částky (zaokrouhlený na celé stovky Kč dolů)		257 000
12.		Vypočtená daň		38 550
13.	Sleva na dani podle § 35ba odst. 1 zákona	písm. a) na poplatníka	24 840	
14.		písm. b) na manželku	0	
15.		písm. c) na částečnou invaliditu	0	
16.		písm. d) na plnou invaliditu	0	
17.		písm. e) poplatník je držitelem průkazu ZTP/P	0	
18.		písm. f) poplatník se soustavně připravuje na budoucí povolání	0	
19.	Slevy na dani podle § 35ba zákona celkem		24 840	
20.	Daň po slevě na dani podle § 35ba zákona (částka musí být >= 0)		13 710	
21.	Úhrn sražených záloh na daň (po slevě na dani)		890	
22.	Přeplatek (označ +) je-li ř. 21 > 20 Nedoplatek (označ -) je-li ř. 21 < 20		0	
23.	Daňové zvýhodnění	Nárok celkem	21 360	
24.		z toho sleva na dani	13 710	
25.		daňový bonus (ř. 23 - ř. 24)	7 650	
26.	Zúčtování záloh na daň po slevě	Daň po slevě (ř. 20 - ř. 24)	0	
27.		Rozdíl na dani po slevě (ř. 21 - ř. 26)	890	
28.	Zúčtování měsíčních daňových bonusů	Vyplacené měsíční daňové bonusy od všech plátců	3 030	
29.		Rozdíl na daňovém bonusu (ř. 25 - ř. 28)	4 620	
30.	Kompensace vzniklých rozdílů na dani a na bonusu Doplatek ze zúčtování (kladná částka) nedoplatek ze zúčtování (záporná částka) (ř. 27 + ř. 29)		5 510	
31.	Doplatek ze zúčtování (z ř. 30) činí	a) - přeplatek na dani po slevě	890	
		b) - doplatek na daňovém bonusu	4 620	

Zúčtování záloh a daňového zvýhodnění²⁾ provedl dne:

Podpis

namatibal

Příloha č. 2 Potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti

POTVRZENÍ

o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a z funkčních požitků, sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění¹⁾

podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“)

za období 1 - 12 2009

Jméno a příjmení poplatníka	František Novák	Rodné číslo ²⁾	631012/0807
Adresa bydliště (místa trvalého pobytu)	Masarykova 869, Kolín II	PSČ	28002
Poplatník podepsal ne prohlašuje prohlášení ⁴⁾ - na zdaňovací období ³⁾ 2009			
- na tyto měsíce zdaňovacího období (číselné označení) ³⁾ 1 - 12			

1.	Úhrn zúčtovaných příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků		199 550,00
2.	Z ř. 1 příjmy vyplacené nebo obdržené do 31. ledna 2010 (§ 5 odst. 4 zákona)		199 550,00
3.	Zúčtováno v měsících (číselné označení)	1 - 12	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
4.	Doplatky příjmů podle § 5 odst. 4 zákona zúčtovaných ve zdaňovacích obdobích 2005-2007		0,00
5.	Doplatky příjmů podle § 5 odst. 4 zákona zúčtovaných ve zdaňovacím období 2008		0,00
6.	Úhrn povinného pojistného z příjmů uvedených na ř. 2 (§ 6 odst. 13 zákona) ⁵⁾		67 847,00
7.	Úhrn pojistného, které byl povinen platit zaměstnavatel z příjmů uvedených na ř. 5 ⁶⁾		0,00
8.	Základ daně (ř. 2 + ř. 4 + ř. 5 + ř. 6 + ř. 7)		267 397,00
9.	Skutečně sražená záloha na daň z příjmů uvedených na ř. 2		890,00
10.	Skutečně sražená záloha na daň z příjmů uvedených na ř. 4 ⁷⁾		0,00
11.	Skutečně sražená záloha na daň z příjmů uvedených na ř. 5 ⁸⁾		0,00
12.	Záloha na daň z příjmů celkem (ř. 9 + ř. 10 + ř. 11)		890,00
13.	Úhrn vyplacených měsíčních daňových bonusů		3 030,00
14.	Děti uplatněné jako vyživované pro účely daňového zvýhodnění podle § 35c a § 35d zákona	Od - do	Jméno - rodné číslo
		1 - 12	František Novák - 000103/9005
		1 - 12	Lenka Nováková - 031255/7003
15.	Invalidita (ZTP/P) poplatníka uplatněná jako sleva na dani podle § 35ba odst. 1 písm. c) až e) zákona pro snížení záloh na daň	Od - do	Stupeň invalidity (ZTP/P)
16.	Soustavná příprava na budoucí povolání poplatníka uplatněná jako sleva na dani podle § 35ba odst. 1 písm. f) zákona pro snížení záloh na daň	Od - do	Škola
17.	Roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění nebylo bylo provedeno s tímto výsledkem ¹⁰⁾ :		
	Přeplatek na dani z ročního zúčtování záloh (§ 38ch odst. 5 zákona) ve výši Kč byl vrácen poplatníkovi dne		
	Doplatek ze zúčtování (§ 35d odst. 8 zákona) ve výši Kč byl vrácen poplatníkovi dne z toho činí přeplatek na dani po slevě Kč z toho činí doplatek na daňovém bonusu⁹⁾ / přeplacená částka na daňovém bonusu⁹⁾ Kč		

Toto potvrzení nahrazuje potvrzení vydané dne 16.2.2010¹¹⁾

Jméno a adresa plátce:

Kovošrot a.s.
Kolínská 33
280 02 Kolín V

Daňové identifikační číslo plátce:

C I Z I 7 I 0 I 5 I 0 I 0 I 9 I 5 I 5 I 5 I

Vyhotovil:

Navrátilová Ivana

Číslo telefonu:

321740333

Dne:

16.2.2010

Navrátilová

Podpis a otisk razítka plátce

Příloha č. 3 Přiznání k dani z příjmů FO

Než začnete vyplňovat tiskopis, přečtěte si, prosím, pokyny.

Finančnímu úřadu v, ve, pro

Kolín

01 Daňové identifikační číslo

C Z

02 Rodné číslo

6 3 1 0 1 2 / 0 8 0 7

Otisk podacího razítka finančního úřadu

03 DAP¹⁾

řádné

opravné

dodatečné

Důvody pro podání dodatečného DAP zjištěny dne

04 Kód rozlišení typu DAP²⁾

Datum

05 DAP zpracoval a předkládá daňový poradce na základě plné moci k zastupování, která byla podána správci daně před uplynutím neprodloužené lhůty¹⁾

ano

ne

05a Zákonná povinnost ověření účetní závěrky auditorem¹⁾

ano

ne

PŘIZNÁNÍ

k dani z příjmů fyzických osob

podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“)

za zdaňovací období (kalendářní rok) 2009 nebo jeho část²⁾ od do
dále jen „DAP“

1. ODDÍL – Údaje o poplatníkovi

06 Příjmení Novák	07 Rodné příjmení Novák	08 Jméno(-a) František
09 Titul	10 Státní příslušnost Česká	11 Číslo pasu

Adresa bydliště (místa trvalého pobytu) v den podání DAP

12 Obec Kolín	13 Ulice / část obce Masarykova	14 Číslo popisné / orientační 869
15 PSČ 28002	16 Telefon / mobilní telefon 721167569	17 Fax / e-mail
		18 Stát ČR

Adresa bydliště (místa trvalého pobytu) k poslednímu dni kalendářního roku, za který se daň vyměřuje

Řádky 19 až 22 vyplňte pouze v případě, že adresa k poslednímu dni kalendářního roku, za který se DAP podává, je rozdílná od adresy v den podání DAP.

19 Obec	20 Ulice / část obce	21 Číslo popisné / orientační	22 PSČ
---------	----------------------	-------------------------------	--------

Adresa pobytu na území České republiky, kde se poplatník obvykle ve zdaňovacím období zdržoval

Řádky 23 až 28 vyplňte pouze v případě, že nemáte bydliště (trvalý pobyt) na území České republiky.

23 Obec	24 Ulice / část obce	25 Číslo popisné / orientační
26 PSČ	27 Telefon / mobilní telefon	28 Fax / e-mail

29 Kód státu – vyplní jen daňový nerezident

29a Výše celosvětových příjmů

Kč

30 Spojení se zahraničními osobami¹⁾

ano

ne

2. ODDÍL – Dílčí základ daně, základ daně, ztráta

RČ: 631012/0807

1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků (§ 6 zákona)

	poplatník	finanční úřad
31 Úhrn příjmů od všech zaměstnavatelů	199 550	
32 Úhrn povinného pojistného podle § 6 odst.13 zákona	67 847	
33 Daň zaplacená v zahraničí podle § 6 odst. 14 zákona	0	
34 Dílčí základ daně podle § 6 zákona (ř. 31 + ř. 32 – ř. 33)	267 397	
35 Úhrn příjmů plynoucí ze zahraničí zvýšený o povinné pojistné podle § 6 odst. 13 zákona	0	

2. Dílčí základy daně z příjmů fyzických osob podle § 6, § 7, § 8, § 9 a § 10 zákona, základ daně a ztráta

36 Dílčí základ daně ze závislé činnosti podle § 6 zákona (ř. 34)	267 397	
36a Dílčí základ daně ze závislé činnosti podle § 6 zákona po vyněti (ř. 36 – úhrn vyňatých příjmů ze zdrojů v zahraničí podle § 6 zákona nebo ř. 36)	267 397	
37 Dílčí základ daně nebo ztráta z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti podle § 7 zákona (ř. 113 přílohy č. 1 DAP)	0	
38 Dílčí základ daně z kapitálového majetku podle § 8 zákona	0	
39 Dílčí základ daně nebo ztráta z pronájmu podle § 9 zákona (ř. 206 přílohy č. 2 DAP)	0	
40 Dílčí základ daně z ostatních příjmů podle § 10 zákona (ř. 209 přílohy č. 2 DAP)	0	
41 Úhrn řádků (ř. 37 + ř. 38 + ř. 39 + ř. 40).	0	
41a Úhrn dílčích základů daně podle § 7 až § 10 zákona po vyněti (ř. 41 – úhrn vyňatých příjmů ze zdrojů v zahraničí podle § 7 až § 10 zákona nebo ř. 41)	0	
42 Základ daně (36a + kladná hodnota z ř. 41a)	267 397	
43 (neobsazeno)		
44 Uplatňovaná výše ztráty – vzniklé a vyměřené za předcházející zdaňovací období maximálně do výše ř. 41a	0	
45 Základ daně po odečtení ztráty (ř. 42 – ř. 44)	0	

3. ODDÍL – Nezdánitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem

Částka podle § 15	Počet měsíců		Počet měsíců	
46 Odst. 1 zákona (hodnota daru/darů)		4 000		
47 Odst. 3 a 4 zákona (odečet úroků)	12	1 321		
48 Odst. 5 zákona (penzijní připojištění)		1 800		
49 Odst. 6 zákona (životní pojištění)		3 258		
50 Odst. 7 zákona (odborové příspěvky)		0		
51 Odst. 8 zákona (úhrada za další vzdělávání)		0		
52 § 34 odst. 4 zákona (výzkum a vývoj)		0		
53 Další částky		0		
54 Úhrn nezdanitelných částí základu daně a položek odčitatelných od základu daně (ř. 46 + ř. 47 + ř. 48 + ř. 49 + ř. 50 + ř. 51 + ř. 52 + ř. 53)		10 379		
55 Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně a položky odčitatelné od základu daně (ř. 45 – ř. 54)		257 018		
56 Základ daně zaokrouhlený na celá sta Kč dolů		257 000		
57 Daň podle § 16 zákona		38 550		

4. ODDÍL – Daň celkem, ztráta

58 Daň podle § 16 zákona (ř. 57) nebo částka z ř. 330 přílohy č. 3 DAP	38 550	
59 (neobsazeno)		
60 Daň celkem zaokrouhlená na celé Kč nahoru (ř. 58)	38 550	
61 Daňová ztráta - zaokrouhlená na celé Kč nahoru bez znaménka minus	0	

5. ODDÍL – Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění

62 Slevy celkem podle § 35 odst. 1 zákona	0	
63 Sleva podle § 35 odst.6 až 8, § 35a nebo § 35b zákona	0	

Tab. č. 1 ÚDAJE O MANŽELCE (MANŽELOVI)

Příjmení, jméno, titul manželky (manžela)	Rodné číslo
Částka podle § 35ba odst. 1	Počet měsíců
64 písm. a) zákona (na poplatníka)	24 840
65a) písm. b) zákona (na manželku/manžela)	0
65b) písm. b) zákona (na manželku/manžela, která/který je držitelem ZTP/P)	0
66 písm. c) zákona (na poživatele část. invalidního důchodu)	0
67 písm. d) zákona (na poživatele plného invalidního důchodu)	0
68 písm. e) zákona (na držitele průkazu ZTP/P)	0
69 písm. f) zákona (studium)	0
70 Úhrn slev na dani podle § 35, § 35a, § 35b a § 35ba zákona (ř. 62 + ř. 63 + ř. 64 + ř. 65a + ř. 65b + ř. 66 + ř. 67 + ř. 68 + ř. 69)	24 840
71 Daň po uplatnění slev podle § 35, § 35a, § 35b a § 35ba zákona (ř. 60 – ř. 70)	13 710

Tab. č. 2 ÚDAJE O DĚTECH ŽIJÍCÍCH V DOMÁCNOSTI

	Příjmení a jméno(-a)	Rodné číslo	Počet měsíců	Počet měsíců se ZTP/P
	1	2	3	4
1	Novák František	000103/9005	12	0
2	Nováková Lenka	031255/7003	12	0
3				
4				
	Celkem		24	0

72 Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	21 360
73 Sleva na dani (částka z ř. 72, uplatněná maximálně do výše daně na ř. 71)	13 710
74 Daň po uplatnění slevy podle § 35c zákona (ř. 71 – ř. 73)	0

75 Daňový bonus (ř. 72 – ř. 73)	7 650
76 Úhrn vyplacených měsíčních daňových bonusů podle § 35d zákona (včetně případného doplatku na daňovém bonusu)	3 030
77 Rozdíl na daňovém bonusu (ř. 75 – ř. 76)	4 620

6. ODDÍL – Dodatečné DAP

78 Poslední známá daňová povinnost	0
79 Zjištěná daňová povinnost podle § 41 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (ř. 74)	0
80 Rozdíl řádků (ř. 79 – ř. 78) : zvýšení (+) částka daně se zvyšuje, snížení (-) částka daně se snižuje	0
81 Poslední známá daňová povinnost - daňová ztráta podle § 5 zákona	0
82 Zjištěná ztráta podle § 41 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (ř. 81)	0
83 Rozdíl řádků (ř. 82 – ř. 81) : zvýšení (+) - daňová ztráta se zvyšuje, snížení (-) daňová ztráta se snižuje	0

7. ODDÍL – Placení daně

84 Úhrn sražených záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků (po slevách na dani)	890
85 Na zbývajících zálohách zapláceno poplatníkem celkem	0
86 Zaplacená daň stanovená paušální částkou podle § 7a zákona	0
87 Sražená daň podle § 36 odst. 6 zákona (státní dluhopisy)	0
87a Sražená daň podle § 36 odst. 7 zákona	0
88 Zajištěná daň plátcem podle § 38e zákona	0
89 Sražená daň podle § 38f odst. 12 zákona	0
90 Zaplacená daňová povinnost (záloha) podle § 38gb odst. 4 zákona	0
91 Zbývá doplatit (ř. 74 – ř. 77 – ř. 84 – ř. 85 – ř. 86 – ř. 87 – ř. 87a – ř. 88 – ř. 89 – ř. 90) : (+) zbývá doplatit, (-) zapláceno více	-5 510

PŘÍLOHY DAP:

Ve sloupci uveďte počet listů příloh.

RČ: 631012/0807

Název přílohy	
Příloha č. 1 – „Výpočet dílčího základu daně z příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7 zákona)“	0
Příloha č. 2 – „Výpočet dílčích základů daně z příjmů z pronájmu (§ 9 zákona) a z ostatních příjmů (§ 10 zákona)“	0
Příloha č. 3 – „Výpočet daně z příjmů ze zahraničí (§ 38f zákona) a daně po slevě“ včetně Samostatných listů 1. oddílu	0
Účetní závěrka poplatníka, který vede účetnictví	0
Seznam pro poplatníky uplatňující nárok na vyloučení dvojího zdanění podle § 38f odst. 10 zákona	0
„Potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a z funkčních požitků a o sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění“ za příslušné zdaňovací období od všech zaměstnavatelů (např. podle § 38j odst. 3 zákona)	1
Doklad o poskytnutém daru	2
Potvrzení o poskytnutém úvěru na bytové potřeby a o výši úroků z tohoto úvěru	1
Potvrzení o zaplacených částkách na penzijní připojištění	1
Potvrzení o zaplacených částkách na soukromé životní pojištění	1
Potvrzení o zaplacené úhradě na další vzdělávání	0
Další přílohy výše neuvedené	4
Počet listů příloh celkem	10

**PROHLAŠUJI, ŽE VŠECHNY MNOU UVEDENÉ ÚDAJE V TOMTO PŘÍZNÁNÍ JSOU PRAVDIVÉ A ÚPLNÉ
A STVRZUJI JE SVÝM PODPÍSEM**

Údaje o zástupci: Kód zástupce:

Jméno(-a) a příjmení / Název právnické osoby

Datum narození / Evidenční číslo osvědčení daňového poradce / IČ právnické osoby

Fyzická osoba oprávněná k podpisu (je-li daňový subjekt či zástupce právnickou osobou),
s uvedením vztahu k právnické osobě (např. jednatel, pověřený pracovník apod.)
Jméno(-a) a příjmení / Vztah k právnické osobě

Datum Vlastnoruční podpis
daňového subjektu / osoby oprávněné k podpisu
Otisk razítka

VYPLNÍ FINANČNÍ ÚŘADZa finanční úřad přiznanou daňovou povinnost a ztrátu vyměřil) – dodatečně vyměřil) podle § 46 odst. 5 zákona č. 337/1992 Sb.,o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, dne ke dni Podpis odpovědného pracovníka **ŽÁDOST O VRÁCENÍ PŘEPLATKU NA DANI Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB**

Podle ust. § 64 odst. 4 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, žádám o vrácení:

přeplatku na dani z příjmů fyzických osob 5 510 Kč.

Přeplatek zašlete na adresu: Masarykova 869 Kolín 28002

Přeplatek vraťte na účet vedený u č.

kód banky specifický symbol

Vlastník účtu měna, ve které je účet veden

v Kolíně dne 25.3.2010 Podpis poplatníka (zástupce) **VYPLNÍ FINANČNÍ ÚŘAD**

- Označte křížkem odpovídající variantu
- Údaj vyplňte, pouze máte-li kód rozlišení typu DAP v případech uvedených v § 38gb zákona a dále v případech uvedených v § 40 a v § 40b zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů

Otisk podacího razítka finančního úřadu